

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitóléc sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

VELEKÖZMŐSÉGI
STAUER JOSEF.

Szombat, június 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A középosztály baja.**
- Az Acsev új menetrendje.**
- Express-törvényhozás.**
- Finn énekesek Aradon.**
- Szásótvén affér.**
- A siklóli gyilkosság.**
- Hungar iparpártolás a delegációban.**
- A nyolcas.**
- A vámkonfliktus az arakházában.**
- Olaj — Barabás ellen.**
- Urleány a kútnál.**
- Áradások, viharok.**
- 9000 holdas parcellázás.**
- Az aradi drágaság.**
- Pör a Szeu-affér miatt.**
- A macses cenzura alatt.**
- Szafi haldoklik.**
- Neyhaus grófot fölmentették.**
- Tárcs: Az aranyásók között. Irta: Bizell Odó.**
- Csarnok: Lemondás. Irta: Szabó Ferenc.**

A középosztály baja.

Arad, június 8.

Azok a sebek, a melyek az egyre növekvő drágaság csipése alatt egyre kijúlnak, voltaképen a középosztály sebei. A hus-uzsorát, a kofa-trösztöt és az élet természetes drágulását legjobban azok érzik meg, akiknek nincs annyi jövedelmük, hogy gazdagok módjára élhessenek, — viszont azonban a társadalmi állásuk nem engedi meg, hogy szegények módjára éljenek. A drágaság idején a gazdagok legfőleg többet költenek el a jövedelmükből, vagy, a legtragikusabb esetben, olykor-olykor a tőkéhez nyúlnak. A munkásosztály szűkebbre vonja igényeit; ez is szomorú,

de nem elviselhetetlen. A középosztály azonban a legnagyobb drágaság idején is kénytelen azokat az igényeket megtartani, amelyeket a társadalom reá ró, himes takaróval födni az intelligens emberek nyomorát. S mivel ez többre kerül, mint a mennyit a szegény „társadalmi ember“ anyagi helyzete megenged, — kezdődik a háztartási egyenleg örült ide-oda himbálása, az adósság-nyargalás, amely a gazdasági összeomláshoz vezet.

Ez az ugynevezett lateinerek helyzete, azoké, akik az eszükkel, a fejükkel keresik a kenyerüket.

A bőrkötényes munkás között és közöttük az a különbség, hogy vasárnap is annyit dolgoznak, mint a munkás hétköznap és hétköznap is annyit költenek, mint a munkás vasárnap. Ennélfogva erszényük könnyű, gondjuk nehéz. Az élet oly követelő, hogy alig lehet kielégíteni vágyait. Az uri sor terhei igen nagyok. Legzsarnokabb adóztató szörnyeteg az intelligencia, mely míg létre jön s miután érvényesülni akar, egyaránt áldozatot követel, hogy elégedetlenséggel jutalmazzon. Vitázni lehet azon, hogy az élet drágult-e meg, vagy a tőle való követelésünk nőtt. Valóság azonban, hogy a kik a vagyontalan értelmiség sorában küzdenek, ifjkorban már elégedetlenek, férfikorban fáradtak és szivszorongra néznek az aggság tehetetlen napjai elé.

Az élet mégis csak drága; igen, a városi nyomorultaknak igen drága az. Tízenny évi iskolázás és tíz évi pályatö-

rés után ott vannak, hogy fizetésüket felémésztette a lakbér és a piac. Munkabírásuk delén remegve kell vigyázniok, hogy munkájuk díja fedezze családjuk testi szükségletét. Olykor kistájgerolják s költöznek tovább-tovább, a nélkül, hogy otthonuk lenne. Vajjon az intelligencia otthontalanságának nagy lelki nyomorán segít-e a jövő társadalmaz?

A mikor a kőműves munkások ezrei állottak munka nélkül s a háziurak panasza az egekig nyult, ezalatt jövedelme egy harmadát áldozta az ilyen ember azért, hogy három szobácskában megvonnulhasson. A mikor a buza ára a termelési költség színvonalára szállott, az állattenyésztés alig jövedelmezett, a borok a pincében rekedtek s a termelő gazdák feje fölött megszólalt a dob, azért a bor, hus és kenyér számára még sem volt olcsó.

Ezeren kérdezik, vajjon hol tornyosulnak fel a modern társadalmi munka végső eredményei. S némán nézik, a mint közülök mind többen a szegénység homályában tűnnek el; míg a homályból ismeretlenek lépnek elő, egyszerre a jólét legmagasabb fokára; a spekuláció, a vállalkozási szellem rudján egyszerre századokat ugranak át.

A drágaság, a mely mind jobban rítkító színekben áll elébünk, s orvoslásért kiabál, egy lépést jelent a középosztály katasztrófája felé, a melyben tömegével hullanak el azok az existenciák, a kik ma a társadalom gerincét alkotják.

Az aranyásók között.

South-Caledonia, Gold Mine,
1906. április hava.

Mikor Európából Ausztráliába indultam, el voltam arra készülve, hogy addig, míg tulajdonképeni szakmámhoz megszerzem a kellő helyi ismereteket, sokféle új helyzetbe fog jutni Ausztráliának technikai erőiben való hiánya, illetőleg, hogy a legkülönbözőbb munkát fogja számomra megszerezni ajánlóleveleim folytán érdekemet fölkaroló befolyásos barátaim közbenjárása. Csak épp arra nem gondoltam, hogy az aranyásók közé is kerülhetek. Mert odahaza én is amaz általánosan elterjedt nézetben voltam, hogy az aranykeresés lázából már régen kigyógyult Ausztrália s mivel a föld felszínén heverő aranyat nagyrészt kiásta volt, az aranyérc nyerésével csupán csak néhány nagy-szabású vállalat foglalkozik még az aranybányászatnak szakszerűen berendezett üzemével.

Csak Ausztráliában láttam azután, hogy ama fölfogásom téves volt s hogy ezen a világrészen az arany kutatása körülbelül még mindig az európai börzejátszékhoz hasonló szerepet játsza. Es külső vonásaiban is a börzespekulációkra emlékeztet az aranyásók vállalkozása, amennyiben egyes emberek is kis tőkével néha nagy szerencsével üzhetik azt a mesterséget.

A még egyre tartó lázas vállalkozások sok földmérési munkát teremtenek Ausztráliában, s én csöppet sem bántam meg, hogy ezen mun-

kák részbeni elvállalása folytán South Caledoniába jutottam, az aranyásók közé. Ily módon ugyanis oly viszonyokat van alkalmam megismerni, a melyekről odahaza bizony halvány fogalmaim voltak, s a mellett oly szép és tanulságos életet folytatok a subtropikus szabad természet közepette, a melyért százezren megirigyelhetnek az európai hivatalok rideg helyiségekben.

Melbourneben létemkor csak az akkoriban alakult, új aranybánya részvénytársaságnál vállaltam el a topografikus s egyéb mérnöki munkák elvégzését meghatározott heti fizetés ellenében. Itt azonban, mikor a nyakra-főre bányaterületeket foglaló vállalkozók elkezdtek ostromolni hasonló megbízásokkal, egyesekkel is kötöttem szerződést aranybányák fölmérésére, horizontál és vertikál irányban, de már nem heti alkalmazással, hanem önálló vállalkozóként, az aranybányák területének megfelelő, előre meghatározott díjazással.

Mikor a hivatasos aranykutatók, kiknek prospektor itt a nevük, megbizonyosodtak az arany létezéséről s hiszik, hogy a bányászat haszonnal üzhető, a goldlease nek nevezett bányaterületen megkezdődik a surveyor-nak a munkája. Engineer-nek a gépészmérnököt nevezik itt, míg a földméréssel foglalkozó mérnököknek „surveyor“ az elnevezésük.

A kisebbeszerű aranybányák területe tiz-tizenöt holdnak megfelelő komplex szokott lenni s mihelyt a földmérési munkák befejeződtek, a

vállalkozók egy csomó bányászszal hozzálatnak az arany kiásásához.

A Viktória-gyarmatban már csak ritkán találunk fővenyarányt az alluvium áradmányoknak a folyók partjához sodrott törmelékében, minél fogva az aranyérc egykori olcsó és egyszerű nyerését a kvarctelésekben és kovaközetekben előforduló terméssarany sokkal költségesebb üzeme váltotta föl.

Az aranyércnek a föld tömegéből való kiválasztását azonban a kisebb vállalkozók még mindig mosással végzik, bár ily módon az aranyeletnek 40—50 százaléka elkerülhetetlenül elvész, ami tekintettel az aranyeletnek apadására, nagy veszteséget jelent.

Es kisebbeszerű aranyeletknél nem lehetséges nagy tőkét igénylő felszerelésekkel az amalgamációkhoz, azaz foncsorozáshoz látni, mivel az üzem költsége fölemésztene a nyereséget.

Mihelyt tehát az itteni aranyásók a furott aknákból a föld színére szállították az aranyat, az érczúzókkal porrá törlik s az ekként nyert ércelést craddle nek, azaz bölcsőnek nevezett és csakis Ausztráliában használatos fából avagy öntött vasból készült tartályba öntik, mely utóbbi két különböző vastagságú hengerre lesz rézsut állítva, vagy két fa között lesz rézsut felakasztva.

A mosandó ércelést már most a craddle legmagasabb pontján alkalmazott szítára lesz öntve s mielőtt a készülék ringó mozgásba lesz

A földbirtokosok hatalmas szervezetei részen állanak, mihelyest valamely részt ütnek az ő jövedelmeiken, keresetükön. Mihelyt a német árpavám lehetetlenné teszi nekik az árpakivitel, rögtön a kormány elé állanak, s a behozatali jegyek révén járó tekintélyes milliókban kéri a kárpótlást. A föld szegény népén is itt-ott segítenek. Parcellázással, telepítéssel adnak új keresetet a kezébe. Vajjon a középosztálynak elijesztő helyzete nem érdemelne meg egy kis figyelmet, kis ankétet, okos segítő-akciót?

(*)

Express-törvényhozás.

(A törvényjavaslatok a főrendek előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 8.

Rövid formális ülést tartott ma is a Ház, de azért ez bekívánkozik a parlament történetébe: ma hangzott el az első idegennyelvű eskü a magyar képviselőházban Medakovicz Bogdán, akinek — akár akar, akár nem — muszáj bírónak lenni a magyar képviselők összeférhetlenségi ügyében, úgy tett fogadalmat a pártatlan bíraskodásra, hogy az egyik jegyző magyarul, a másik horvátul olvasta az esküszöveget és a horvát képviselő persze a horvátot ismételte.

Hire járt, hogy Wekerle ma expozét mond, de ez a jövő hétre maradt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök az ülést megnyitja. Bemutatja a képviselőház pénztárcának számadását.

Haviár Dániel az Igazságügyi bizottság nevében beterjeszti a bírának és ügyészeknek az igazságügyminisztériumban való alkalmazásáról szóló törvényjavaslatot.

Elnök bejelenti, hogy Medakovicz Bogdán a magyar nyelvet gyengén bírja s így hivatkozással a 68. évi törvényre, elnök megengedte, hogy horvátul tegye le az összeférhetlenségi bizottsági esküt. (Elenmondások.) Ne tessék ezt kritika tárgyává tenni. Ez törvény s minden állampolgár jogait tisztelnünk kell. (Helyeslés, taps.) Miután a magyar képviselőházban ez az első eset, meg kellett állapítani a modus precedendit. Azt az előterjesztést teszem, hogy a mondat magyarul olvassák, utána mindjárt horvátul (Helyeslés.)

Medakovicz Bogdán leteszi az esküt. A magyar szöveget Hammersberg László, a horvátot Harambasić jegyző olvasta. Így tette le az esküt Medakovicz. Az utolsó mondatot: Isten engem úgy segítse! — magyarul mondotta.

A Ház még meg is tapsolta. Elnök bemutatja azon képviselők névjegyzékét, a kiknek mandátumát megtámadták vagy bepanaszolták.

Jegyző felolvassa az igazolandó képviselők névsorát.

Elnök felhívja a több mandátum birtokosait, hogy 8 nap alatt jelentsék be, melyik mandátumukat tartják meg. Az igazolt képviselők közül kilenc bíráló bizottság alakítatik 7-7 taggal. A választás a hoinapi ülésen lesz.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Tekintettel a delegáció üléseire, kéri a Házat, hozzon határozatot, hogy ez idő alatt érdemleges ülést nem tart. Csak olyan ülések lesznek, a melyeken bejelentések tétetnek. Egyébként egy ilyen ülésen a jövő héten beterjeszti a költségvetést.

Elnök: A Ház holnap tartson ülést s csak hétfőtől kezdve ne legyen érdemleges ülés. Ha a miniszterelnök ur be akarja nyújtani a költségvetést, közli az elnökkel, ki ez esetben a Házat összehívja. (Helyeslés.) Felhatalmazást kér, hogy a szünet alatt netalán megüresedő kerületekben a választás iránt intézkedhessék.

A holnapi ülés napirendjére a bíráló bizottságok megválasztását és a tagok eskütételét tűzi ki a Ház.

Az ülés ezzel véget ért.

A főrendiház ülése.

Dessowffy Aurél gróf elnök egy negyed tizenkettőkor megnyitja az ülést. Jelen vannak a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Jekelfalussy honvédelmi miniszter.

Elnök: Megemlékezik a koronázás évfordulójáról és kifejezést ad a Ház hódolatának. Indítványozza, hogy fejezze ki a főrendiház megdöbbenését a madridi merénylet fölött.

Kövekezik a napirend.

Jegyző beterjeszti a bizottságok megalakulásáról szóló jelentést.

Kövekezik a kvótabizottság tagjainak megválasztása. Az eredményt az ülés végén hirdeti ki az elnök.

Kövekezik az indemnitás.

Csathó Ferenc: Sürgősségi indítványt terjeszt elő. Tekintettel az ügy sürgősségére, kéri, hogy az indemnitás és ujoncjavaslatok a 8 napos terminus nélkül vétessenek tárgyalás alá, hogy nyomban elfogadhassuk. (Helyeslés.)

Jegyző felolvassa a pénzügyi bizottság jelentését az indemnitásról.

Gróf Keglevich Gábor: Hátat ad a gondviselésnek, hogy végre a jogfolytonosság helyreál-

lott s az indemnitás elfogadásával az ex lex is megszűnik. Azon óhaját fejezi ki, hogy az egyetértés a trón és nemzet között teljes legyen és a még fennálló félreértések a minisztérium által eloszlatassanak. (Helyeslés.) Az indemnitást elfogadja.

Elnök: A vitát bezárja.

A méltóságos Ház általánosságban elfogadja az indemnitást.

Kövekezik a részletes tárgyalás.

A méltóságos Ház minden hozzászólás nélkül részleteiben is egyhangulag elfogadja a javaslatot.

Kövekezik az ujoncjavaslatok (ujonclétszám megállapítás és megajánlás), melyet a méltóságos Ház egy általánosságban, mint részleteiben, minden hozzászólás nélkül egyhangulag elfogad.

Kövekezik a külkereskedelmi szerződésekről szóló törvényjavaslat.

Jegyző felolvassa a közgazdasági bizottság jelentését.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben, minden hozzászólás nélkül, egyhangulag megszavazza.

Elnök kihirdeti, hogy a kvóta bizottságba a következőket választották be: Dániel Ernő báró, Harkányi Frigyes gróf, Hegedüs Sándor, Majláth József gróf és Pallavicini Ede örgróf.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Az Acsev új menetrendje.

(Érvényes június 10-től.)

Arad, június 8.

IV.

Hogy a menetrenden kívül a lényegesen változott díjszabási alakulásról is értesülést nyerjen közönségünk, alábbiakban adjuk rövid kivonatát az új motor-díjszabás főbb határozmányainak:

A gyorsmotorvonaton csak I. és II. kocsiosztály, a helyi motorvonatokon pedig I. és III. kocsiosztály van.

Az I. és II. kocsiosztályú bérletjegyek a gyorsmotorvonat megfelelő osztályára érvényesek.

A II. kocsiosztályra szóló bérletjegyek a helyi motorvonat I. kocsiosztályára érvényesek.

A III. kocsiosztályú bérletjegyek a gyorsmotorvonat II. kocsiosztályára, főlős hely esetén egy fél II. kocsiosztályú gyorsmotor jegy váltása mellett érvényesek.

Évi arcképes igazolványok és egyes utazásra kiadott kedvezményes jegyigazolványok csakis a gyorsmotoron nyújtanak kedvezményt és pedig az illető az I. osztályban egy egész II.

hozva, folytonosan vízzel lesz leöntve. A víz azután lemossa a könnyebb fajsúlyú biró agyagot, tözeget, meszet, kovát, vasat és a többi lerakodást s a súlyosabb aranyérc a craddle nek keresztbefutó lécecskével ellátott fenékén megakad.

Az arany között ezután már csak a grombább földszemcsék maradoak s ezeket könnyű szerrel, de újból mosással választja ki a szortírozó-gép.

A kézzel hajtott gépek lassan forgó hengere csapokkal van ellátva s működésekor hasonlóan víz ömlik rája. Ily módon szétzuzza és szétáztatja a parányi görgőgyöcskéket, mind finomabbá váló szitákon távolítja el a salakot s fenékének itt is keresztbefutó lécecskél között tartja fogva az aranyat.

Otven évvel ezelőtt a Viktória gyarmat majdnem háromezer uncia fővenyarányat szállított minden hónapban földzset mellett Melbournebe, míg harminc évvel ezelőtt már csak kétszáz ezer uncia volt az évi termelés. S ennek is csak kisebbik fele került ki könnyen hozzáférhető fővenyarányból, nagyobbik része már a sokkal költségesebb üzemű kvarctelérékből nyert terméssarany volt.

A fővenyarány elapadása ellenére kétségkívül még sok terméssarany van a föld mélyében, csak az a kérdés, hogy földszintre való hozása nem emésztje föl az értékét. Mert a fővenyarány értékét nem csupán a könnyebb hozzáférhetősége öregbíti, hanem koncentrált volta is, amennyiben a folyók vize jóformán

természetes mosást végez rajta s egyes helyekre együvé sodorja. Míg a kőzetekben előforduló terméssaranyat nemcsak sokkal nehezebb módon lehet földszintre hozni, hanem az aranyérc szemcséit és pikkelyeit, moha alakú erecskéit és leveleit is sokkal költségesebb munkával lehet csak kiválasztani, minél fogva az aranyterméssel való spekuláció ma már roppant házárd dologgá vált.

Részvénnyársaságunk igazgatója ugyan azt mondja, hogy előbb utóbb magam is aranybányát nyitok. De én nem hiszem, bár jelenleg sok odavágó gyakorlati ismeretekre teszek szert. Az aranyásók örökös izgalma és bizonytalan sorsa azonban nem teszi kívánatosá az életet előttem.

Mult szombaton belovagoltam ismét Melbournebe, hogy egy jobbfejta műszert szerezzek s az alkalommal szeretetreméltó konzulunk, kinek irántam tanúsított szives gondoskodása szinte páratlan, újabb állással kínál meg.

Az az állás Brokenhillben lenne, a világ egyik legnagyobb ércbányájában, a szomszédos Ujdelwales gyarmatban. Lehetséges, miképp később odamegyek, hogyha elváltam munkáimat itten befejeztem.

Az angol nyelvet már annyira beszélem, hogy fönnakadás nélkül érintkezhetek az emberekkel. Angol nyelvű napilapomat is szótár segítségével nélkül olvasom. Mindazonáltal angol nyelvtani gyakorlataimat még mindig rendszeresen üzem, mert hibátlanul kell angolul fogal-

maznom is, hogyha számottevő sikereket akarok itt aratni.

Mi magyarok nem vagyunk sokan Ausztráliában, de többen, mintsem odahaza gondolnák. És az a szép szokás uralkodik közöttünk, hogy mindnyájan levelezünk egymással. Az ujonérkezett magyar honpolgár legelső magyar ismerőse révén értesül erről.

Természetesen nem vagyunk mindnyájan a Viktória gyarmatban, hanem Ausztráliának a hat gyarmatában vagyunk szétszórva. Gócpontunk Sidney városa. Ausztráliának a legrégebb és kereskedelmileg legjelentékenyebb városában telepedett le legtöbb honfitársunk.

Azok, kikkel eddig személyesen, vagy levélileg érintkeztem, mindnyájan művelt ur-emberek voltak. S ez a körülmény magyarázza meg a mi itteni jó hírünket. Ausztrália a magyar urloisztályt ismerte meg ez osztály töredékében.

Nem mondhatom, hogy mennyire meghatótt az a ragaszkodás, melylyel ezek az urak közös hazánkról szölettek. Pedig nagyrésze már régen elköltözött Magyarországból s valamennyi belemerte, hogy Ausztráliában jobb dolga van, mint odahaza volt.

Es mégis, ha Magyarországról esik szó, a négy folyam és hármas bérc hazájáról, hát kigyul a szemük és azt mondják:

... Ha még egyszer azt üseni, mindnyájunknak el kell menni ...

Bizell Odó.

osztályu s a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu jeggyel utazhatik. Helyi motorokra mene díj kedvezmény nincs.

A gyors-motor menetdíjai körülbelül a régi személy díjszabás díjtételeivel egyeznek, sok esetben még valamivel olcsóbbak is.

A helyi motorok ép oly gyorsasággal közlekednek, mint a régi személyvonatok, a menetjegyek azonban a régi árakkal szemben 25—65% kal olcsóbbak és pedig olyképen, hogy minél nagyobb a távolság, annál nagyobb a mérséklés százaléka. Hogy milyen nagy a mérséklés, pár példában az alábbiakban mutatjuk ki, egyuttal összehasonlítást téve a magyar kir. államvasutak menetáráival is.

Példánl:

	Az ÁCSOV- en volt	Új motor díjszabás	A MÁV.-ON
	a III. osztály Árai koronákban		
Arad—Mezőhegyes	1.60	0.70	1.50
Arad—Kovácsháza	2.00	0.80	2.00
Arad—Brád	4.80	1.80	5.50
Arad—Szeged	3.60	1.40	4.00
Arad—Csermő	2.40	1.00	2.50
Mezőhegyes—Szeged	2.40	0.90	2.50
Brád—Új-Szt.-Anna	4.00	1.80	4.50
Brád—Kétegyháza	5.40	2.00	6.00
Besebes—Kétegyháza	3.60	1.40	4.00

Finn énekesek Aradon.

(A város vendégei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8

Oroszország északnyugati részében, az úgynevezett „Ez a tő országában” lakó testvér finn nemzet a helsingforszi finn egyetem hallgatóiból ötven tagból álló énekkart küldött ki európai körútra. A hatalmas dalos társaság Európa nagyobb városában nagy feltűnést keltett remek művészi előadásával s egy csapásra meghódította a műértő közönséget. A kitűnő énekkar Berlinben, Stockholmban s más világ- városban nagy elismerést vívott ki a velünk faji rokonságban álló négy milliónyi derék finn nemzetnek.

Az énekkar legutóbb Budapesten vendégszerepelt s a fővárosi közönség kitüntető elismerésben részesítette a dalosokat, akik a m. kir. Operában szerepeltek. Hogy a testvér finnek megismerhessék hazánk nagyobb városait, népét, intézményeit, elhatározták, hogy körútra indulnak el, nadd tudjanak beszámolni arról, mit láttak a sok századdal ezelőtt elszakadt magyar testvérek híres hazájában. E végből Budapesten kívül Aradot, Pécsét, Szegedet, Kolozsvárt, Pozsonyt s a többi nagyobb városokat sorra járják, megtekintik, nekünk pedig bemutatják ezuttal énekművészetüket.

Aradon június 14-én csütörtökön este szerepelnek a nyári színházban. A hangverseny iránt máris igen nagy az érdeklődés s előreláthatóan zsúfolt ház fogja élvezni a változatos, művészies hangversenyt. Kívánatos is, hogy aki csak teheti, el ne mulassza a finneket meghallgatni. Ez, leszámítva a művészi okot, igazán becsületbevágó ügye az intelligens magyar közönségnek. Nagy szegény, a mi szegényünk volna, ha ez egyetlen estén Aradon szereplő rokonok tisztelerére nem telne meg a színház nézőtere.

Feltétlenül bizunk benne, hogy Arad műértő közönsége, a tanulás, továbbá a közeli környék, a szomszédos városok is megteszik hazafias s mondhatni vendégtisztelő kötelességüket. Remélhető, hogy a csütörtök estéli finn hangversenyen Arad közönségének színe-java ott lesz. Aki élvezetes, művészi hangversenyt akar hallani, aki látni kívánja a messze északon élő rokon kis finn nemzet ötven tagját, az a június 14-iki hangversenyről nem marad el.

A finneket, a kik 14-én reggel érkeznek

Temesvárról Aradra, a város nevében Kádas Kálmán főjegyző fogja fogadni. Elszállásolásokról szintén a város gondoskodik és e célból Kádas már érintkezésbe is lépett a Központi Szálló tulajdonosával. Megérkezésük után megtekintik Arad nevezetességét és ellátogatnak a vesztőhelyre is. Az aradi zenész körökben mozgalom indult meg a finnek ünnepélyes fogadására.

Magyar iparpártolás a delegációban.

(Részesezés a kvóta arányában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8

A most összeülő magyar delegáció tagjai körében — mint Budapestről jelentik — élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy a közös hadsereg beruházásához szükséges ipari cikkeket a közös hadügyminisztérium a kvóta arányában magyar iparosoktól szerezzék be.

A jelenlegi kvóta tudvalevőleg 34.4%, s valószínű, hogy a most készülőben levő kölcsönös megállapodás, vagy királyi döntés szintén annyiban fogja meghatározni Magyarországnak a közös kiadásokban való részesezési hányadát. A magyar delegátusok tehát most azt fogják követelni, hogy a közös hadügyminisztérium a maga megrendeléseit is e szerint a hányad szerint eszközölje Magyarországon, vagyis hogy a beruházások 34.4%-át szerezzék be magyar ipartermékekből.

Azt állítják, hogy a magyar delegáció e tekintetben nagyon parázs határozatokat fog hozni s a közös hadügyminisztériumnak aligha lesz módjában, hogy a delegátusoknak e teljesen jogos és törvényes alapon nyugvó követelése elől kitérjen.

Hogy pedig delegátusaink ez egyszer már komolyan sikra szálljanak a magyar iparért, annak valóban itt a legfőbb ideje, mert bármily kívánságokat támasztana is a magyar delegáció a magyar ipar föllendítése érdekében a közös hadügyminisztériummal szemben, ezek a kívánságok — hiszen a tulajdon édes hazánk iparáról van szó — sohasem lehetnek tulságosak.

Reméljük, hogy a magyar delegáció és annak függetlenségi párti többsége ezuttal a multaknál eredményesebben fog föllépni a magyar iparért.

A siklói gyilkosság.

(A dísznöhajcsár bűne.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Megirtuk, hogy pünkösd vasárnapján borzalmas gyilkosság történt az aradmegyei Sikló községben. Hétfőn délelőtt a sikló határban a buza között egy jól öltözött ember holttestére akadtak a határban dolgozó munkások. A holttest fején elől és hátul két mély seb tártogott, amelyek feltétlenül halálosak voltak.

A munkások nyomban értesítették a borzalmas leletről a csendőrséget, amely még aznap megkezdte a nyomozást a gyilkos kiletének felderítésére. A csendőrség eleinte azt hitte, hogy a gyilkosság más községben történt és a hullát csak a nyomozás félrevezetése végett szállították a sikló határba.

A széles körben megindított nyomozás ma eredményre vezetett. A csendőrségnek ugyanis sikerült a gyilkost egy Mugureán György nevű biharmegyei dísznöhajcsár személyében elfogni. Elfogatása egy gyulai kocsmában történt, ahol részeg állapotban kifecsegte, hogy ő követte el a gyilkosságot.

A kocsmáros erre csendőrökért küldött, akik nyakon csípték a gonoszlevőt. Mugureán

a csendőrök láttára nyomban kijózanodott és eleinte tagadta tettét. De a keresztkérdések alatt később beismerte a gyilkosságot és előadta annak történetét.

Mugureán egy biharmegyei községből dísznókat hajtott egy dísznö-kupeccell a gyulai vásárra. A siklósi határban a kupec valami miatt ráfőrdött Mugureánra, aki annyira dühbe jött, hogy egy karóval fejbe vágta a kupecet. Ez az ütéstől ájultan rogyott össze. Mugureán erre vészemet kapva, addig ütötte, amíg kilehelte a lelkét. A gonoszlevő erre bevitte a holttestet a buzába, a dísznókat pedig elhajtotta Gyula felé, ahol valószínűleg tuladott rajtuk.

Mugureán azt állítja, hogy a dísznókat ott hagyta a siklósi határban. De több tanu van, akik a jelzett időben látták Mugureánt a dísznócsordával.

Az áldozat nevét eddig nem sikerült még kipuhatolni. A gyilkos azt állítja, hogy áldozatát nem ismerte és hogy ez utközben fogadta fel őt.

Mugureánt holnap átszállítják az aradi ügyészség fogházába.

Százötven affér.

(Mi fontosabb a becsületnél?)

Arad, június 8.

A középpontjában ennek a legújabb botránynak egy kutya áll, névszerint Cezár. Ez a kutya zombori Zombory Rikárd ismert sportsmannak, versenytárló tulajdonosnak és háziurnak a tulajdona és ebben a mívoltában ő is középpontjába került a kutyaafférnek. Zombory Rikárd kutya a Rudolf-rakpart 7. szám alatt a lépcsőházban meg akarta harapni Szűcs János magánhivatalnok lábát. Szűcs János odarugott egyet a kutyanak és azt mondta:

— Takarodj!

Ebből keletkezett azután a nagy ügy, amely szinte egyedül áll a lovagias afférok sorában. A „Takarodj” kiáltásra ugyanis Zombory Rikárd odaugrott Szűcs elé és válogatott gorbáságokkal, sértésekkel illette a fiatalembert, sőt a botját is felemelte, hogy ráüssön. Utóbbi azonban meggondolta, amennyiben Szűcs János szemében nagyon is veszedelmes villámokat pillantott meg.

Másnap Szűcs János segédel felkeresték zombori Zombory Rikárdot és elégtételt kértek tőle. Erről a látogatásról következő levélben számoltak be a segédek:

Tekintetes Szűcs János urnak Budapest. Tisztelt barátunk! Kívánságodra és megbízásodból ma délelőtt 9 óra 30 perckor megjelentünk Zombory Rikárd budapesti lakosnál, hogy a f. hó 24-én rajtad elkövetett sértésért (amennyiben reád botot emelt és inzultálni akart) elégtételt kéjünk. Zombory Rikárd ur felhívásunkra kijelentette, hogy ő téged nem sértett, miért is az ügyet befejezettek tekintti, de különben sem hajlandó megbizottakat megnevezni, mert ő magasabb társadalmi állásu ember lévén, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének hivatalnokával szóba nem áll. Kijelentette továbbá nevezett ur, hogy ma Bécsbe lóversenyre utazik, mert az neki fontosabb, mint „Szűcs ur becsülete.” Tisztelt barátunk! A midőn a fentieket b. tudomásodra adjuk, ezen ügyet a lovagiaság szabályai szerint részéről befejezettek nyilvánítjuk. Budapest, 1906. május 25. Tisztelő barátaid Dr. Somogyi Aladár orsz. képviselő, Szabó Ferenc fogalmazó.

Szűcs Jánosra nézve az ügy tehát a lovagiaság összes szabályai szerint lezárult volna, a Kisbirtokosok Földhitelintézetének százötven tisztviselője azonban nem hagyta annyiban a dolgot és mind a százötvenen provokálták a Bécsben tartózkodó Zomboryt, segédekül megnevezvén az intézet két igazgatóját: Ivánka

Oszkár orsz. képviselőt és Rudnyánszky Béla dr.-t. A segédek ajánlott levélben kérték az elégtételt, mire az Istállótulajdonos szintén levélben válaszolt. Azt írta a levélben, hogy nem akarta sérteni a tisztviselői kart, amelynek sorában bizalmasai is vannak. Neki csak Szűcs urral van baja, még pedig nem lovagias ügye, hanem *kutya afférje*.

A segédek erre a bizalmas hangon megírt levélre azt válaszolták, hogy nem így szokás elintézni a lovagias ügyeket, tessék segédekot megnevezni. Mire Zombory táviratilag Lovik Károlyt és Márkus Miksa dr.-t jelölte meg segédeknek. A négy megbízott kezében van most már a nagyarányu lovagias ügy, mely hivatalosan van eldönteni, hogy mi fontosabb: egy magánhivatalnok becsülete, vagy a bécsi Derby?

Pör a Suciu-affér miatt.

(A képviselő ur pörösködik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8

Előnk emlékezetében van még a közönségnek az az elkeseredett választási harc, a melyet Solymossy Lajos báró pártonkívüli és Suciu János dr. nemzeti képviselőjelöltek a borosjenői mandátumért vívtak. A küzdelemből Suciu János dr. aradi ügyvéd került ki győztesen. Amikor a választási elnök átnyújtotta neki a mandátumot, akkor történt meg az az emlékezetes eset, hogy Suciu mérgesen kitért a Solymossy-párt ellen és olyan kifejezéseket használt, hogy az egész kerületnek Solymossy támogató magyarsága durva sértést magyarázott ki belőle. A fültanuk állítása szerint a képviselő tudvalevőleg szószerint ezeket mondotta:

— Solymossy Lajos becsstelen gazember, tolvaj és mindenki, aki részavazott, gazember és gasságot követett el.

Ebből azután egész sereg affér támadt, előbb azonban Suciu híriapl nyilatkozatban stett kijelenteni, hogy ő senkit sem illetett sértő szóval, legkevésbé pedig a magyarságot. Solymossy-pártja részéről sem maradt el a nyilatkozat, amelyben többen kijelentették, hogy Suciu igenis használta a megbotránkoztató kitételeket.

A nagy port fölvert ügyben most érdekes fordulat állott elő. Suciu János dr. ugyanis mindazok ellán, akik nyilatkozatukban fönntartották azt az állítást, hogy a választás eredményének kihirdetése után használta az inkriminált kifejezéseket, a nagyváradai törvényszéknél, mint sajtóbírósnál *följelentést adott be rágalmaszás címén*.

A nagyváradai vizsgálóbíró a terheltek kihallgatása céljából megkereste a borosjenői járásbírószéket, ahol Medgyessy Géza kir. járásbíró a napokban hallgatta ki Vuculescu Titusz tb. főszolgabíró, valamint azokat, akik a szóbanforgó kijelentést tették. Vuculescu az érdemben való vallomástételt megtagadta, azzal az indoklással, hogy ő a választási aktusban, mint hivatalos személy vett részt s így az a jelentés, amelyben a kérdéses kijelentést fönntartotta, hivatalos okmány, amelyért csak a felettes hatósága vonhatja felelősségre.

A terheltek kihallgatásáról fölvevett jegyzőkönyvet a borosjenői járásbírószék megküldötte a nagyváradai vizsgálóbírónak. Ha a vádtanács elrendeli a kihallgatottak vád alá helyezését, igen érdekes tárgyalásra van kilátás, annál is inkább, minthogy akkor a terheltek esküvel is igazolni fogják, hogy Suciu *tényleg használta a sértő kifejezéseket*.

Az aradi drágaság.

(Nem szabad nyomtatékot adni. — A hatóság ébredexik. — A hatósági mészárszék eszméje a törvényhatóság előtt. — Hangok a közönség köréből. — A Thököly-ter kofabankját.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad június 8.

Az aradi drágaság ügyében a mai nap érdekes fordulatot hozott. Büszkeséggel mondhatjuk el, hogy sikerült felébrésztenuk a régóta alvó hatóságokat, amelyek engedve a közönség nevében hangoztatott követeléseinknek, végre intézkedésre szánták el magukat. Ugy ez, mint a közönség körében állásfoglalásunkat illetőleg megnyilatkozó osztatlan helyeslés bizonyítja, hogy a drágaság kérdésének fölvetése már nagyon is időszerű volt.

A drágaság körüli eseményekről tudósítónk a következőket jelenti:

A hatóság intézkedik.

Az Aradi Közlöny tegnapi cikkének hatása alatt a városi hatóságok is észrevették a drágaságot. Miután a hus drágaságának kérdése már régebben is foglalkoztatta a város törvényhatóságát, az akkori szakelőadó terveit és javaslatát alpján akarnak a bajon segíteni. Ez a szakelőadó Kellner György törvényhatósági állatorvos, aki már két évvel ezelőtt mozgalmat indított a hatósági mészárszék felállítására tárgyában s aki behatóan ismeri a husdrágaság ügyének minden részletét.

Institúris Kálmán polgármester a tegnapi nap folyamán megbízta Kellner Györgyöt, hogy tanulmányozza át ismét a kérdést és rövid uton tegyen jelentést arról, vajjon miként lehetne a beteges állapotot orvosolni. Együttal tegyen javaslatokat az irányban is, hogy:

1. Lenne-e jövője Aradon egy ló-mészárszéknek?
2. Célszerűnek tartja-e a próbavágások megajtását?
3. Ha az derülne ki, hogy a mészárosok indokolatlanul tartják fenn a magas husárakat, mi módon tartja megvalósítandónak a hatósági mészárszék felállítását?

Kellner György a mai nap folyamán Boros sebesre utazott hivatalos ügyben s emiatt még előnyzanak a bővebb adatok arra nézve, hogy mi módon óhajtja ő az ügyet rendezni. Annyi azonban már most is biztos, hogy Kellner, aki a hatósági mészárszék eszméjének már évekkel ezelőtt csinálta a propagandát, bizonyára nem a mészárosok, hanem a közönség javára fog e kérdésben nyilatkozni.

A nyomtaték.

Megírtuk már, hogy az aradi mészárszékben nem adnak húst csont nélkül. A bél-színhez és hátszínhez egyaránt meg kell vennie a vásárlónak a 10—20 százalékos csontot. Nyomaték nélkül nincs hus, mert a mészárosok úgy érvelnek, hogy ők is csontostul vesznek a marhát.

Ez az eljárás nemcsak visszaélés, de egyenesen *bírsággal sújtható kihágás*. Arad városának ugyanis van egy olyan értelmű szabályrendelete, hogy nyomtatékot senkisé is köteles elfogadni s amennyiben a mészáros nyomtatékot megfizetett: ez kihágásnak tekintendő s legkevesebb 10 korona pénzbírsággal büntendő. Ezenfelül köteles a mészáros a vásárló kárát is megtéríteni.

Zubor Andor rendőrfogalmazó, iparhatósági megbízott e tárgyban tett kérdésünkre a következő választ adta:

— Ha valakivel megfizettetik a nyomtatékot, az ne vitatkozzék a mészárossal, hanem menjen egyenesen a kihágási bírósághoz, mutassa meg a megfizetett nyomtatékot. Az illető mészáros megkapja a maga 10—20 korona bírságját s ha a közönség következetes lesz: kiváncsi vagyok, vajjon a mészárosok az ötödik-hatodik bírság után ragaszkodnak-e még a nyomtaték megfizetéséhez?

A vásárlók tehát az egész nagy közönség érdekében cselekszenek, ha a fentebb tanácsolt eljárást követik. Csak az a baj, hogy a rendőrségre járkálást egyik háziasszony sem imádja túlságosan s néhány krajcárért senki sem várokozik szívesen a kihágási bíróság ügyes-bajos emberei között.

Visszhang a közönség köréből.

Tegnapi cikkünkre vonatkozólag a mai postával többek között az alábbi, figyelemre méltó levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Őszinte hálával köszönöm, hogy b. lapja az általános drágasággal foglalkozik és a mai tarthatatlan állapotokat oszorozza. Tényleg tühettek ezek. Hogy az önök lapja által felvett sorrendben mondjam el nézeteimet, kezdem a huson.

Nem igaz, hogy a marha beszerzése nehéz, nagyon sok, igen szép, elég olcsó marha jön a piacra. Drága a borju és a tejelő tehén, minden egyébnek az ára normális. Kivétel az van, annak lennie is kell, ez nem gátol meg senkit abban, hogy ne vásárolhasson. Mészárosaink nagy részének a kivéteeli kereskedelem konkurrenciát nem csinál, mert a külföld a legjobb anyagot veszi meg, nálunk a mészárosok csak egy része vesz prima anyagot, a többi megveszi a selejtesét.

Múlt évben olvastam egy helybeli milliómos mészárosnak kimutatását, hogy ő első és második és nem tudom hanyadik osztályba sorozza a marhát, részelt ilyen és ilyen áron árusítja, a végén kisütötte, hogy egy-egy marhán csekély 16—20 koronát keres. Nem emlékszem a részletekre, de tudom, hogy senki sem próbálta állításait megcáfolni, elég lett volna az egész kimutatásra azt felelni, hogy: Kérem, ki ellenőrzi önt abban, hogy a marha részelt centimeter pontossággal mérte első, második és harmadrendűnek?

Hát kérem, ha a környék minden városában *negyedrésszel olcsóbban* lehet húst kimérni, akkor teljesen érthetetlen, miért vagyunk mi a mészárosoknak kiszolgáltatva? Múlt évben vetették fel azt az eszmét, hogy *hatósági mészárszék* kell berendezni: miért nem csinálták meg ezt a világon mindenütt bevált dolgot? Kockáztatott volna itt a város valamit? Semmi! Ez kockázattal nem jár. Ott van a városnak szakértő állatorvosa, tessék ennek közbenjöttével szép, egészséges marhát vásárolni, ezt a város vágóhidján kellő ellenőrzés mellett levágni és a készkiadások rászámítása mellett kimérni. Biztosíthatom, hogy a *közönség 40 százalékkal olcsóbban fog húst vehetni*.

Egy másik módja a husarak leszállításának az, hogy engedéssék a vidékről húst behozni és azt egy oly központban vagy piacon eladhatni, ahol kellő ellenőrzést gyakorolhat reá a hatósági orvos.

Harmadik mód a *lovagóhidak felállítására*. Ezzel kettős célt fogunk elérni. Megszabadítunk sok szerencsétlen állatot kinjaitól (most addig nyuzsák a lovat, míg meg nem döglök), másrészt a lakosság egy részét el fogjuk látni jó és egészséges hussal. Olyan embereket, akik ma csak látásból ismerik a húst.

A piac . . . Az aradi piac! Hogy erről már csak Önök mennyit írtak, az maga egy kis könyvtárra való. Nem akarok a kinematográf szerepére vállalkozni és nem hozom Arad hőlgyeinek lelki szeméi elé az aradi piacot, az ő könyuraival, azt hiszem, a csödmőrig ismeri mindenki ezt a poklát minden gazdasszonynak. Aki az aradi piacon vásárolni akar, az markos legény legyen, mert csak testének arányával és jól trenirozott nyelvvel képes a kofaarban egy rossz csirkét vagy mást megvenni. Az aradi piacon nemcsak a kofák, hanem minden ilyen kofa tiz, egynehány segéddel jelenik meg. Ha aztán jön egy szállomány csirke, ahány kofa ráfér, az mind ráül a ketrecre. Most már aztán vegyen uri asszony csirkét, ha tud!

Bizonyára nincsen róla a szerkesztőségnek tudomása, hogy a Thököly-téren nem egy üzlet van, amely a címet csak éppen aféle cégérül használja, mert voltaképen ezek *apró bankok, a melyek horribilis kamatok mellett adnak kölcsönöket*. Egy forint után naponta tartozik a kofa tiz tizenöt krajcárt fizetni. Ezek teszik lehetővé, hogy akárhány asszony vagy ember, a helyett, hogy napszámba járna dolgozni, felcsap kofának.

Hogy mit kellene tenni, azt nem tudom, de hogy ezek az állapotok tarthatatlanok, az bizonyos. Meg kell ezeket rendszabályozni, engedélyhez kötni a kofalkodást és a szemtelenkedéstől, az erőszakoskodástól meg kell vonni az engedélyt. Megtiltani a bevásárlásokat 9 óráig.

Tisztelettel:
Aliquis.

A kofa-bankok.

A fenti levélben említett Thököly-téri „banküzletekre” figyelmessé téve, ma utánajártunk a dolognak s tényleg tapasztaltuk, hogy a nevezett téren néhány kisebb üzlet tulajdonosa üzletszerűleg foglalkozik azzal, hogy kisebb kölcsönöket ad olyan embereknek, akik azután ezzel a pénzzel élelmiszerárulásba kezdenek. Hogy milyenek a kamatok, azt bajos megtudni, mert sem a kölcsönadó, sem a kölcsönvevő nem árulják el fé tett üzleti titkukat. Valószínűnek látszik azonban, hogy itt tényleg uzsora folyik s a drága pénz, amelynek kamatain felül a kofa még keresni is akar, szintén egyik oka lehet a piaci drágaságnak.

Felhívju ezekre az üzelmekre az aradi rendőrség figyelmét, mert nyilvánvaló, hogy itt részben uzsoraüzletekről, részben pedig ipari kihágásról van szó. Ideje volna egy kis tisztogatásnak minden vonalon. Néhány megvont iparengedéllyel meglehetne tisztogatni az élelmiszerárúsokat az ilyen szipolyozástól, az aradi piacot pedig azoktól a kétségbeesett existenciáktól, akiknek a rendes hasznon felül az uzsorakamatot is a közönségen kell bevasalniok.

SPORT.

+ Tornászok kirándulása. Az „Aradi Tornasportegylet” folyó hó 10-én vasárnap élvezetes kirándulást rendez a vadregényes kiadovai völgybe. Indulás reggel 7 órakor Győrök felé. Találkozás a vasuti indóház előtt egynegyed 7 órakor. Hideg élelmiszert mindenki maga visz. Haza érkezés este 9 órakor.

Áradások, viharok.

(Hé júniusban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 8.

A nyarat hozó június hűvös szelekkel, hideg esőkkel és majdnem állandó borulással köszöntött be. Az eget komor felhők lepik el, amelyek mögül még csak arasznyi kékség sem kandikál ki. De nem muló, nyári fellegek ezek, amiket tovább a könnyű nyári szellő, hanem vigasztalan, szürke fellegek, amelyek állandóan zivatarral fenyegetnek. Nyári szellőről beszélni különben is anakronizmusnak tetszik, mert ami szél végigsüvölt a városon, közeljár a bórához.

A hideg időt az emberek eleinte csak megmosolyogták, utóbb már komolyan megszeppentek tőle, most pedig már általános a konsternáció. Hideg van és esik, szakad az eső. Unalmasan, egyhanguan, kopogva esik. Aztán néha eláll, hogy egy negyedóra múlva annál rapszódikusabban zuhogjon a rémült járókelők nyakába.

Az abnormis időjárás és a felhőszakadás országsszerte pusztít s különösen az erdélyrészi vidéket árvízveszedelemmel fenyegeti. A hirtelen áradás nagy mértékben érezhető a Maros folyón is, különösen a felsőrészén.

A hetek óta tartó esőzések hatása kevésbé már Aradon is mutatkozik, minthogy a felsővidékeken beállott áradás csak néhány nap múlva érkezik be Aradra. A folyammérnöki hivatalhoz érkezett távirati jelentés szerint a Maros vízállása ma 8-ikán normális 0 fok fölött következő volt: Gyulafehérvárott 260, Branyicskón 266, Soborsinban 166, Mária-Radnán 204, Aradon 50 centiméter. Ehhez képest tegnap a vízállás ez volt: Gyulafehérvárott 186 Branyicskón 188, Soborsinban 104, Mária-Radnán 172, Aradon 24 centiméter. A két adatot összehasonlítva, tegnap óta Gyulafehérvárott 74 és Aradon 26 centiméterrel áradt a Maros.

Az országos árvízről és fagyról a következő jelentéseink számolnak be:

Csáktornyáról jelentik: Csáktornyán és vidékén három nap óta nagy vihar dühöng, mely fákat szaggat ki és a villamos vezetőket, valamint a telefon- és távirópóznákat ledönti. A nagy szélvihar következtében a gyümölcs mind lehull és a termés tönkremegy. A vetésekben is nagy a kár. A hőmérséklet nagyon alacsony volt.

Marosvásárhelyről jelentik: Szászrégent a Maros elöntéssel fenyegeti. A vasuti töltést az ár elsodorta. Fromm Traugott polgármester távirati megkeresésére Marosvásárhelyről katonai csapatok mentek Szászrégenbe. Marosvásárhely emelkedettebb helyen lévén, csak a Gát és Kutas nevű utcákat fenyegeti veszély. A fűrészgár víz alatt áll. A védelemi munkálatok nagyban folynak.

Esztéről jelentik, hogy a 48 óra óta tartó esőzés miatt a Dráva nagyon megáradt; az észéki fetelepek már víz alatt vannak s az egész alsó várost veszedelem fenyegeti.

Muraszombaton fagyos és zord időjárás uralkodik és szerdán és csütörtökön hó esett.

Brassóból táviratozzák: Romániában Színaja környékén tegnap oly nagy felhőszakadás volt, hogy a Prahova folyó kiöntött. Az árvíz a vasuti töltést annyira megrongálta, hogy a bukarest-budapesti gyorsvonat Színaja és Brassó között nem közlekedik.

Szászrégenből táviratozzák: Hatósági intézkedésre a reggeli vonattal fél század utász érkezett Gyulafehérvárról a mentési munkálatok elvégzésére. Az utászok a legnagyobb erővel dolgoznak a lerombolt védgátnak ideiglenes gáttal való helyettesítésén. Tegnap éjjel óta az

egész alsó város vízben áll. Sok házban ablakig ér a víz.

Csak két napja, hogy a földmivelsügyi miniszterium igen kedvező termésbecslést bocsátott közzé és ma már a kegyetlen időjárás veszedelemmel fenyegeti az ország gazdaközönségét. Az ország sok vidékéről jelentenek fagyot, hóesést és még több helyről árvizet. Június elején ez könnyen végzetessé válhatik a vetésekre, ami — földmivelő ország lévén — erősen érdekli nemcsak a gazdaközönséget, hanem az iparos, kereskedő és lateiner osztályt is. Kívánatos volna, hogy ez a mostani borzasztó időjárás mihamarább megváltozzék, mert ha az árvíz és fagy tovább tart, a vetés okvetlenül elpusztul, ami valósággal nemzeti szerencsétlenséget jelentene.

Olay — Barabás ellen.

(A Fejérváry-kormány vád alá helyezése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 8.

Az Olay Lajos által megindított és a Fejérváry kormány vád alá helyezésére irányuló akciónak alapját tudvalevőleg több törvényhatóságnak ily tárgyú kérvénye képezte. A Ház úgy határozott, hogy a kérvények tanulmányozás és indítványtétel végett a kérvényi bizottságnak adatként ki azzal, hogy a bizottság tizennégy nap alatt tegyen az elintézésről jelentést. Ebből az ügyből kifolyólag heves jelenet játszódott le ma a bizottság ülésén, annak elnöke Barabás Béla és Olay Lajos között, amire az szolgáltatott okot, hogy a tizennégy nap javarésze már letelt és a bizottság még csak ma adta ki az aktákat tanulmányozás végett az előadónak.

Budapesti tudósítónk jelenti:

A kérvényi bizottság mai ülése váratlanul viharos volt. A bizottság Barabás Béla elnöke alatt átvette a Házhoz beérkezett kérvényeket és azért ült össze, hogy előadót válasszon.

Barabás elnök fölolvasta a Ház jegyzőkönyvének kivonatát, amely a Fejérváry-kormánynak együttes és Kristoffy József volt belügyminiszternek, valamint Bihari Ferenc volt honvédelmi miniszternek külön is vád alá helyezését kérő törvényhatósági kérvényeket átteszi a bizottsághoz, majd indítványozta, hogy a kérvények elreferálását bizzák Zakariás János képviselőre.

Ekkor hirtelen föl pattant a terem ajtaja és belépett rajta Olay Lajos képviselő, aki nem tagja a bizottságnak és csak mint hallgató jelent meg.

— Mit csináltak, kérdezte Olay Barabástól.

— Ma csak előadót választunk, felelte Barabás, és ha Zakariás elkészült a referációjával, újra összeülünk.

— Hát ez csufság, vágta vissza Olay, az kijátszása a Ház akaratának. A Ház május 30-án kimondta, hogy tizennégy napon belül tegyetek jelentést a vád alá helyezésről és ti ma még hozzá sem fogtatok a munkátokhoz.

Barabás erre odakiáltotta Olaynak, hogy neki nincsen joga ezen a bizottsági ülésen konkrét indítványt tenni, mire Olay újból dühösen kifakadt:

— Most úgy sincs ellenzék a Házban s ezért az egyes képviselőknek kell örködni a fölött, hogy a törvényeket és házhatározatokat pontosan megtartsuk. Okvetlenül szóvá fogom tenni ezt az ügyet Házban.

Barabás és Olay vitatkozása nagyon fölzigazgatta a bizottsági tagokat, de a határozatuktól,

hogya ma nem kezdik meg az érdemleges tárgyalást, nem tértek el.

Egy újságról azon kérdésére, hogy a bizottság miért késelt a vád alá helyezéssel, Zakariás ezt válaszolta:

— Mi nem késtünk, mert igaz, hogy a Ház május 30-án határozta el, hogy tizenegy napon belül tegyünk jelentést a vád alá helyezést kérő kérvényekről, de a bizottság a Ház határozatát és a kérvényeket csak június 2-án kapta meg. Ma a bizottság megválasztotta az ügyek előadóját, aki én vagyok és biztosíthatom, hogy a június 2-ától számított tizenegy napi terminust pontosan betartjuk. A vád alá helyezés ügye egyébként teljesen új. Még nem volt rá precedens, hogy törvényhatóságok olyan intézkedéseket kérjenek a Háztól, amely az országgyűlés saját ténye. Ezeket a kérvényeket, eltérően az eddigi kérvényektől, a Ház nem adja ki a kormánynak, hanem maga intézi el.

9000 holdas parcellázás.

Telepítés Károlyi István uradalmán.

(Csanádmegyei községek birtokvétele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Az Ypsilanti-uradalom parcellázásának sikeres lebonyolítása után egy még ennél is nagyobb telepítési akció indult meg Károlyi István gróf békésmegyei uradalmán. Návay Tamás csanádi főispán személyes közbenjárására ugyanis Károlyi István gróf 9000 holdas gyulamezői és kis-szenási birtokát holdanként 1001 koronával telepítési célokra eladta Földeák, Mezőkovácsháza, Magyarbányhegyes, Református-Kovácskő és Vég-Egyháza csanádmegyei községeknek, dacára annak, hogy Orosháza község és Hatvány-Deutsch József kedvezőbb ajánlatokat nyújtottak be.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, méltányolva azokat az existenciális érdekeket, amelyek az említett csanádmegyei községek derék magyar népének megélhetéséhez fűződnek, Návay főispán kérésére messzemenő támogatásban részesítette a községek törekvését, amennyiben épen úgy, mint az Ypsilanti-birtok parcellázásánál, egyrészt kormányközvetítést küldött ki a telepítés keresztülvételére, másrészt pedig megnyerte az egyik fővárosi pénzügyminiszterét az akciónak oly módon való finanszírozására, hogy a vevőként szereplő községek igen előnyös föltételek mellett szerezhessék meg a megélhetésüket biztosító uradalmat.

A telepítést vezető kormány megbízott, Serbán János földmivelésügyi miniszteri tanácsos a finanszírozást eszközöző *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének* ügyészeivel, Nagy Gyula dr.-ral ma megjelent Mezőkovácsháza községben, ahol népgyűlésen részletesen ismertették a parcellázás módjait és föltételeit. Az uradalom vételára holdanként 1001 korona, összesen tehát 9.009.000 korona, mely összegnek tíz százalékát a vevők fizetik, míg a vételár többi részét a földhitelintézet kölcsönzi. Vevőként, mint erkölcsi testületek a községek szerepelnek, amelyek a birtoknak rájuk eső részeit fölosztják a községbeli lakosok között. Az összes mérnöki és számvevőségi munkálatokat díjtalanul végzik el a kormány közegei, akiket a miniszter erre a célra ki fog rendelni.

A telepítés módozatainak ismerteté-

séért Kuliga István községi bíró mondott köszönetet Serbán János miniszteri tanácsosnak, majd köszönetet szavaztak Návay Tamás főispánnak, aki az akció megindításával és sikeres keresztülvitelével örök hála kötelezte az érdekelt községek lakosságát.

Serbán a gyűlés után Molnár Gyula dr. földhitelintézeti ügyéssel és Spilka Antal tb. főszolgabíróval a többi községekbe indult, ahol szintén ismertetni fogja a telepítés részleteit.

A nyolcas.

(Utikaland.)

Arad, június 8.

Egy ismert aradi úri embernek kellemetlen kis vasuti kalandja volt tegnap Nagyváradon. Az esetet így írják nekünk:

Sokan a tizenhárom számot tartják szerencsétlen numerusnak. A nyolcasszámú pályaudvari hordár keserű hittel vallja, hogy a legszerencsétlenebb szám a világon a 8. Mert hát ő igen halog szerencsés ember. Tegnap is mi nem történt vele? Egy ur átadja a szomorú képű 8-asnak esernyőjét, botját, cilindertdobozát, utiböröndjét és a felöltőjét. Ez a pesti gyorsvonat berobogása előtt történt. A jámbor 8-as jóhiszeműleg rohan a zsufolt kocsi felé s hogy hallja egyik ablakból a sürgető kiáltást: *Ide, ide nyolcas!* — gyorsan betuszkolja a rábizott holmikat. Mire eikészült, indult a vonat.

Annai ideje sem maradt, hogy szóljon az urnak a átvegye társasága díját. Szomorkodva járt kelt, hogy megint ily csuful járt. De nincs olyan baj, melynél nagyobb ne lenne. Egyszer csak megáll előtte egy ur. Felismeri Ahá, ez az, aki átadta az esernyőt, botot, cilindertdobozt, utiböröndöt, felöltőt...

- Hát nem tetszett elutazni?
- En? Nem indul még az én vonatom!
- Há nem Pestre tetszik menni?
- Nem én! Aradra megyek.
- Aradra?
- Aradra.

— Uram, uram! En teremtom! A holmik meg Pestre mentek. Hiszen kiáltani tetszett, hogy oda vigyem!

— En kiáltottam? Jézus Mária dehogy is én kiáltottam.

A baj hát megtörtént. Az aradi ur az ijedt hordárral együtt kétségbe volt esve. Mert hát persze, hogy más vitte el a holmit. Azonban mit tesz Isten! Püspökladányban távirati értesítés folytán át kutatták a kocsikat és megtalálták a botot, esernyőt, cilindertdobozt, meg a bőröndöt — a kabát azonban nem volt sehol. Az ötletes idegen valószínűleg sörözött benne az étteremben...

Urileány a kútban.

(Életmentő sziméon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Pünkösöd másodnapján egy előkelő szegedi családból származó fiatal úri leány majdnem életét vesztette egy elhagyott régi kútban.

Jevrics Milike, a női kereskedelmi tanfolyam hallgatója, néha Jevrics György volt szegedi szerb plébános tizenhat éves leánykájára az ünnep másodnapján ellátogatott egy urasszony ismerőséhez, Frigyházi Anna Révai-utca 18. szám alatti háztulajdonoshoz. Ozsonna után az urinő fiatal vendégével lesétált a kertbe s vig csevegés közt szemlélgették a virágokat. Az egyik virágtáblában Jevrics Milike gyönyörű rózsákat pillantott meg s megkérte a háziasszonyt, hogy engedjen pár szálát a rózsáról szakítani. Frigyházi Anna készséggel teljesítette a leányka kérését, mire az örömmel futott a

rózsákért. Már-már elérte kezével az első szálát, mikor hirtelen recsegés-ropogás közt megnyitott lába alatt a föld, s a fiatal leányka velőrtázó sikoltással a mélységbe zuhant.

Ugyanis azon a helyen, ahol a leányka lezuhant, valaha kut volt. A kútkávét azonban a kertrendezés idején lebontották s a nyílasterős padlódeszkákkal befőttek, anélkül, hogy magát a kútat betömték volna. A deszkák fölött pedig porhanyó földet tettek, úgy, hogy nem sejtették a rálépő, hogy lábal alatt tátongó mélység van. A deszka azonban időmultával a nedves földben elkorhadt s így történhetett meg, hogy a rálépő leányka alatt leszakadt. A rémületes látvány szinte idegzsibbasztó hatással volt a háziasszonyra, aki az izgalomtól megrémült. Szinte kábultan futott be a szobájába, ahelyett, hogy a szerencsétlen leányka segítségére sietett volna.

A kut fenekén öles víz volt, amelybe teljesen elmerült Jevrics Milike. Szerencsére azonban felbukkant a víz fölé s ezt a pillanatot arra használta fel, hogy gyenge ujjával görccsösen belekapaszkodott a téglaburkolat hézagába s annyira felhúzódott, hogy a víz csak álláig ért. A megrémült leányka teljes erejével segélyért sikoltozott, ami azonban csak gyengén, fátyolozottan hangzott fel a kut mélyéből. Rettenetes percek voltak ezek a fiatal leánykára. Remegő ujjai elgyengültek, véresre sebződtek a kapaszkodásban, vízzel telt ruhái pedig ólomsúlyival huzták lefelé, a kut halált rejtő mélyére. Képzelték a leányka helyzetét. Ha még pár pillanatig késik a segedelem, menthetetlenül elpusztul.

Szerencsére azonban Békési Lajos, a szegedi szintársulat tenoristája és Milutinovics Miklós postatiszt figyelmesekké lettek az elhaló segélykiáltásokra s még idejekorán kimentették rettenetes helyzetéből a megrémült leánykát, aki az esés közben szenvedett sérülésektől s a kiállott izgalomtól most súlyos betegesen fekszik.

A vámkonfliktus

az urakházában.

(Beck báró bemutatkozásán.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 8.

Az új osztrák kormányelnök a képviselőházban tegnap elmondott beszéde után ma az urakháza előtt fejtette ki programját. Beszédének gerince ma is a kormánynak a magyar-osztrák vámkonfliktus dolgában vallott fölfogása volt és csak természetes, hogy a „hohes Haus“, amely az utóbbi években rendkívül agresszív politikát sürget Magyarországgal szemben, sűrű helyesléssel kísérte a beszédet, végül pedig kitörő tapsai honorálta Beck báró fejtegetéseit.

Az urakháza üléséről az alábbi távirati tudósítás számol be:

Beck Vladimir báró ma mondotta el programbeszédét az osztrák urakházában. Új volt a programban a magyar vámkérdésre vonatkozó passzus és e részben hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy az osztrák kormány meggyőződése szerint a magyar kormány eljárása végső konzekvenciáiban nem felel meg azon megállapodásoknak, amelyek a volt osztrák kormányokkal létrejöttek és amelyek homlok egyenest ellenkeznek a viszonyosság elvével. (Élénk helyeslés.)

— Az a fölfogás, mondotta Beck báró, amely Magyarországon igen figyelemre

mélto oldalról nyilvánult meg, hogy t. i. nincs többé vámközösség, véleményem szerint helytelenül alkalmaztatott. (Zajos helyeslés.) Azt mondják ugyanis amott, hogy nincs vámközösség, ellenben vannak közös vámok és közös vámjövendelmek. Nos, ezek az utóbbiak époly kevéssé jogosan szüntethetők meg, mint akár a közös vámterület. (Brávó!) E körülményekből arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy a szakadatlan kiegyezési válság állapota törhetlen és ennél bármiféle változás is jobb. Fájdalmas egy osztrák miniszterelnökre nézve így beszélni a Magyarországhoz való viszonyról, amely állammal nagyon is benső kötelékek fűznek össze bennünket és kell, hogy összekössenek.

Azonban általános az a meggyőződés, hogy mindkét fél érdekében van a helyzet tisztázása és ha mindkét oldalon jóakarát van, úgy lehetséges lesz gazdasági viszonyainkat tartósan és szilárdan rendezni. Csak hogy organizált békére van szükségünk, olyanra, amely állandóan mentes legyen a pártok befolyásaitól. (Zajos helyeslés és tetszés.) Végre be kell fejeződni a kényszerhelyzetnek.

Zajos helyeslés és percekig tartó taps követte a miniszterelnök felszólalását és a végén mindenfelől üdvözölték Beck bárót. Különösen a Magyarország ellen irányuló polemikának volt leírhatatlanul nagy hatása és olyan taps keletkezett, aminőhöz hasonló az urakházában nem volt.

A macsics cenzura alatt.

Honatyák a táncosnőkért.

(Töpreng a rendőrség.)

Arad, június 8.

A mérsékelt égöv legnagyobb szenzációja kétségkívül az, hogy egy szemérmes rendőrfogalmazó betiltotta a néger macsics táncot, amelyet Ósbuda egyik mulatóhelyén, a Moulin Rouge ban két elragadóan kedves, temperamentumos angol leány táncolt el. Tegnap már ismertettük az esetet. Ez egy pillanatra háttérbe szorította a legnagyobb eseményeket, a spanyol király ellen elkövetett bombamerénylet egy csapásra elvesztelte érdekességét, Tóth Béla esti levelet írt róla alapos hozzáértéssel, a rekonstruált török város tarka közönsége pedig valóságos felháborodással tárgyalta az esetet.

A Moulin Rouge parkettjén nem is táncoltak azóta mást, mint a kissé már avult kék vókot és a kankánt. Szerencsére, a rendőrtisztviselői karnak nincs több olyan prúd tagja, mint Ujhelyi József fogalmazó, akinek arcába pir szökött a macsics látára és azonnal jelentést tett a főkapitánynak. Boda Dezső nem vette oly tragikusan az esetet és mivel függetlenségi honatyák vették pártfogásukba a macsicsot, elhatározta, hogy mielőtt csakugyan betiltja a néger táncot, újból megcenzuráltatja.

Tegnap korán este aztán megjelent a Moulin Rouge kupolájában a cenzor bizottság. Markovics Ince rendőrtanácsos volt a főcenzor. kíséretében volt egy fiatal káplán, egy huszárhadnagy, egy ismert lipótvárosi gavallér, és Huszár József, az inspekción rendőrtisztviselő. Amikor a bizottság belépett terembe, a Charlein-nővérek busan ültek asztaluk mellett. Arra a hírre, hogy a most érkezett vendégek fogják a végleges ítéletet kimondani a felett, szabad e majd a macsicsot továbbra is eljáratni, vagy sem, kigyúlt a szemük:

A bizottság helyet foglalt, a Charlein-nővérek pedig kiléptek a terem fényes parkettjére és szilaj vadsággal lejtették el az éjszakai táncok koronáját. A szép angol leányok testszínű trikóban jártak est a táncot, amely anyai ágen egyenes leszármazottja

az emlékezetes hastáncnak. És amikor véget ért az izgató, bódítóan érdekes produkció, a rendőrtanácsos, és a többi cenzor egyszerre felkiáltottak:

— Bravo! Bravo! Éljen a macsics!

Elragadtatásukban viharos tapsot rögtönöztek. Markovics pedig kijelentette:

— Egyszerűen érthetetlennek tartom, hogy mi kifogásolni va őt talált Ujhelyi ezen. Évekkel ezelőtt Amerikában jártam és Cincinnati-ban egy igazi négerpártól az eredeti macsicsot is láttam. Mondhatom hogy ez, amit most láttam, sokkal szebb, diszkrétebb és sokkal művészebb az eredetinel.

A Charlein nővérek aggódva hallgatták a rendőrtanácsos szavait. Markovics megnyugtatta őket:

— Legyenek nyugodtak, nincs semmi baj. Holnap délelőtt jelentést tesztek a főkapitánynak, aki okvetlenül meg fogja adni az engedélyt.

Markovics rendőrtanácsos tehát azt észlelte, hogy már több is veszett Mohácsnál és a főkapitány fel fogja oldani az előadási tilalmat, de akképen, hogy az inspekción tisztviselő ezentul is ellenőrizze a macsicsot és észleleteiről tegyen majd jelentést. Azaz, képviselő urak élvezhetik, mások azonban csak nagy protekcióval. Szép tánc lehet az a macsics. De azért a főkapitányi tojástánc sem utolsó dolog.

A macsicsról különben sok szó esett a Házban is. Nem a gyülesteremben, hanem a folyosókon és buffetben. Néhány lap megírta, hogy Zichy Jenő gróf és Farkasházy Zsigmond képviselők nagyon érdekődtek az elkövetett tánc iránt és a Moulin Rougeban eltáncolták maguknak. A képviselők ki vancsiskodtak:

— No, milyen volt a macsics?

Zichy Jenő boszusan tiltakozott:

— Ott voltam, de a macsicsot nem láttam!

Nem igaz, amit irtok rólam!

Es elmondta, hogy éppen távozni készült a mulatóból, amikor a szomszéd asztaltól odaszólt hozzája ifjú Madarász József, aki több másik honatyával pezsgőzött:

— Ne menjetek el! Mindjárt következik a macsics!

— Hogy következne, hiszen be van tiltva!

— Azért mégis eltáncóják! — mondta erre ifjú Madarász József. Felírtam a névjegyemre, hogy elvállalom érte a felelősséget.

— Hát ezt nagyon helytelenül tetted, — jegyezte meg a gróf — és nagyon rossz szolgálatot tettél vele a függetlenségi pártnak is! Egy képviselőnek nem volna szabad a hatósági intézkedések ellen cselkedni!

A macsicsot azonban a Charlein nővérek mégis eltáncolták. A tilalmat a főkapitány még nem vont vissza, de azért mégis kifogtak a rendőrtisztviselőn. Az egyik honatyá ugyanis egy kis sétát ajánlott neki a szabadban. A fogalmazó szívesen ráállt. Ezt a távollétet használták fel a többiek arra, hogy a szép angol leányokkal eltáncoltatták a macsicsot.

TANÜGY.

(—) A koronázás évfordulója az aradi iskolákban. A koronázási évforduló emlékére szépen sikerült iskolai ünnepélyt rendeztek a kir. főgimnázium, áll. főreáliskola és állami tanítóképző intézetben. Reggel 8 órakor templomba ment az ifjuság. Mire után a főgimnázium ifjusága a díszterembe gyűlt össze, hol az ünnepély a Királyhimnusz elénekítésével vette kezdetét. Ezt Unger Mór ének- és zenetanár vezetése alatt az ifjusági ének- és zenekar adta elő. Ezután Hunyadi József dr. tanár lelkes és hazafias beszédben méltatta a koronázás jelentőségét, amit után Frensz Miksa IV. o. tanuló Nachás „cigány táncok” című darabját hegedűn csinosan játszotta. Burján Géza VI. o. tanuló Gárd II. rapszódiját zongorán érzéssel adta elő. A Szécsi elénekítésével az ünnepély véget ért. — Az állami főreáliskolában ugyanezen időben folyt le az ünnepély, melyet Beres Vida

igazgató megnyitó beszéddel vezetett be. Az ünnepi beszédet Kremmer Miklós főreáliskolai tanár tartotta. Az állami tanítóképző intézetben Szabó József igazgató nyitotta meg az ünnepélyt. Itt Posta Sándor III. éves növendék tartott emlékbeszédet, mely után az ifjusági ének- és Zoltai Máttyás zenetanár vezetése alatt a Himnusz és Szózatot énekelte el. Ezzel a hazafias ünnepély véget ért.

(—) Fölvétel az aradi tanítókonviktusba. Ismételtén a legmelegebben felhívjuk a vidéken lakó szülőket az aradi tanítókonviktusra. Ezen humanus és kulturális célt szolgáló intézmény valóságos áldás a vidéken lakó polgároknak nézve. Az egészségügyi és pedagógiai követelményeknek mindenben teljesen megfelelő kétemeletes — kizárólag konviktusi célra épült — palota teljesen készen van. Már azon szerencsés körülmény, hogy az épület a Maros partján egy nagy téren egészen szabadon áll, a szülőkre nézve megnyugtató. Az intézet belső beosztása és b rendezése pedig az egész országban páratlan, mert az aradi konviktusnak úgy nappal, mint háló szobákban egyben-egyben csak 6-8 gyermek elhelyezve. Minden tíz gyermeknek lesz egy prefektusa. Az ételmezés és mosás háza lesz kezelve. Az intézet gondnoka: Takács Ferenc, tapasztalt és lelkiismeretes tanár. A konviktusba való fölvételért bélyeg irásban kell folyamodni. A folyamodvány Kovács Vincéhez a felügyelő biz. ügyvivőnekéhez Arad, polgári fiúskola küldendő konviktusban a teljes ellátás, lakás fűtés, vigyázás, orvos, mosás stb. havonként 40 koronáért. Felvilágosításokkal szívesen szolgál Kovács Vince.

Neyhauss grófot fölmentették.

A pribóci gyilkosság.

(A végítárgyalás szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, jun

A besztercebányai esküdtszék megtartotta Neyhauss-Cormon Ottó főhadnagy szenzációs bűnpöré valemőleg özvegy Beniczky Mária pribóci földbirtokosnő meggyilkolásának ügyét. Ma a bizonyítási eljárás vége után a vád- és védőbeszédre a sor, amelynek elhangzásával tanácsra vonultak vissza az esküdtek. A diktjük nem bűnösnek mondotta ki a grófot, amely alapon a törvényszék fölmentette a szörnyű vád alól.

A tárgyalás mai második napjáról az alábbi részletes tudósításunk számol be:

(A bizonyítás.)

Ma már a kora reggeli órákban óriási néptömeg lepte el a törvényszék tájkát. Kilenc óra után bevonult a bíróság, Bolemann elnök elfoglalta a helyét és konstataálta, hogy a bíróság tegnap befejezte a tanukihallgatásokat és már csak az iratok fölolvastása és a szakértők kihallgatása van hátra.

Ezúán fölolvasták az országos vegykerületi hivatal leiratát, amelyben az foglaltatik, hogy a hozzá megvizsgálás végett felküldött és bűnjelet képező por 25 gram arzenikumot és 5-6 gram strichnint tartalmaz. A fölküldött hullarészekben 3 gram arzenikumot találtak. A vegyészeti hivatal szerint az egész testben 4-5-6 gram mérég lehetett.

Ezután Korponay dr. és Petrakovic dr. orvosszakértők terjesztették elő szakvéleményüket és kijelentik, hogy a halál oka arzénmérgezés volt, amit 6 gram arzenikum idézett elő.

Most fölolvasták Neyhauss gróf bátyjának a levelét, amelyben eskü alatt elismeri, hogy annak idején átvette az özvegy által említett mennyiségű mérget. Az arzén loval gyógyítására kellett.

Ezután fölolvasták a vádlott apjának a levelét, amelyben az öreg gróf azt írja, hogy fia nem ép eszű.

(A vádbeszéd.)

Ezzel befejezték a bizonyítási eljárást. Fél 12-kor Szakmány Gyula dr. alügyész hozzáfogott a vádbeszéd elmondásához. Részletesen vázolta a történeteket, mérlegelte a lélektani okokat és ismertette a vád anyagát, majd így folytatta:

— *Közvetlen bizonyítékokkal nem szolgálhatok; ilyeneket ne várjanak tőlem, mert, amikor mérgezés történik, nem lehet közvetlen bizonyítékokra akadni. Tanuja nem volt a gyilkoságnak, csak isien és a bűnös lelkiismerete. Ha golyóval, törrel ölnek meg valakit, a tettest rajta lehet érelni, méreggel azonban alattomosan dolgozik a tettes.*

Az ügyész végül áttért a bűncselekmény minősítésére és az előre megfontolt szándékok magyarázta az esküdteknek. Végül igazságos ítéletet kért.

(A védőbeszéd.)

A vádbeszéd után a védő kérte a tárgyalás elhalasztását, mire a törvényszék délután fél három óráig felfüggesztette a tárgyalást.

A délutáni tárgyalás megnyitása után Turcsányi Odón dr., Neyhauss védője mondotta el a következő védőbeszédet.

— Mélyen tisztelt esküdttbírák! Befejezték tehát az az egyenlőtlen küzdelem, amelyet önök előtt Neyhauss, a vádlott és a közvád képviselője egymással megvívottak. Az ügyész ur a közhivatalnok tekintélyével és dialektikájával igyekezett önök előtt bebizonyítani, hogy a vádlott bűnös és ő ölte meg Beniczkyt. Ha a közhivatal tekintélyével nem rendelkeznék itt csak a józan ész és a diadalmias ág erejével állíthatom önök előtt, hogy az ak, akit bűnösnek állítottak ide, nem

— évvel ezelőtt történt Kínában. Ma ünnepély volt, várták a nankingi csapat élén Neyhauss lovagot; ő csapat parancsnoka. Most pedig itt áll előtt, megtörönten, rabként, örök között, és még betegebben lelkében. Nem hogy meg van törve, mert vádolva van még mindig a legrettebb bűnnel, hogy megmérte valakit és meg van törve azért, mert négy hónap óta ül a fogságban kínzó érzésekkel és bizonytalanságban, vajjon sikerül-e ártatlanságát bebizonyítani. A legkínzóbb érzés azonban az lehetett, amely kóros állapotának előrehaladásából folyik, hogy t. i. tisztázhatja-e magát, úgy hal-e meg, hogy bebizonyíthatja ártatlanságát, nem kell-e becstelenül meghalnia s nevére és fiára is bemocskolt nevet hagynia.

A közvádlo gyilkossággal vádolja Neyhauss. De én azt mondom, hogy nem bizonyos az sem, hogy gyilkosság történt, még kevésbé az, hogy ki a gyilkos. Mert nem látom kétségtelemnél beigazolva, hogy Beniczkyt mérgezés következtében halt meg.

A védő ezután sorra veszi azokat a gyanúkat, amelyekkel az ügyész azt próbálta bizonyítani, hogy Neyhauss volt a gyilkos és hozzátette, hogy maga az ügyész is mondotta:

— *Közvetlen bizonyíték Neyhauss ellen nincs. Csak gyanu van. Gyanu alapján pedig nem lehet senkit sem elítélni.*

(A fölmertő ítélet.)

A perbeszéd befejezésével az elnök utasítására a tolmács német nyelven közölte Neyhaussal, hogy az ügyész a btkv. 278. szakaszába ütköző büntetést, szándékos emberöléssel vádolja.

Erre Neyhauss gróf intézett rövid beszédet az esküdtekhez és arra kérte őket, hogy igaz-

mondásukkal váltsák meg azoktól a szenvedésektől, amelyek letartóztatása óta kinozzák.

Az elnöki kitanítás után az esküdtek este fél 7 órakor vonultak vissza tanácskozára. Fél óra múlva Turnovszky Pál, az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, amely nem vétésnek mondotta a vádlottat. A kihirdetést a közönség óriási éljenzéssel fogadta.

Ezután az elnök németül tolmácsolta az esküdtek határozatát Neyhauss előtt. Azután a bíróság kihirdette a fölmertő ítéletet és azonnal szabadlábra helyezte Neyhaussot.

Szaffi haldoklik . . .

(Hegyi Aranka a halálos ágyon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

A budapesti Városmajorban, egy szanatóriumban, utolsó perceit éli a magyar színpad egyik legnagyobb művésznője: Hegyi Aranka. Hosszu, sorvasztó kór örlötte meg szervezetét, mely nem bírja meg a súlyos betegséget. Még néhány nap előtt vidáman beszélgetett pályatársaival a dícsőségben: Rákosi Szidi asszonynyal, aki éjtnapot ott töltött a beteg ágyánál. Pálmay Ilkával, aki népszínházi sikereiben osztályosa volt. És ma már nem ismeri fel őket. Réveteg tekintete merőn rájuk függesztődik, de a hű barátok sirva fordulnak el a betegtől, aki rájuk immár örökre elvesztett . . .

Gyönyörű lapjai a magyar színpad történetének azok, melyeken Hegyi Aranka pályafutása megíródik. Csupa merő siker, dícsőség, ünneplés. A névtelenség homályából egyszerre a megismerés napfényes világába jut. A művészi pálya kálváriáját — az első idők nyomoruságos útját — sem kell megjárnia. Az egyszerű cigánylány egy csapásra meghódítja a főváros közönségét, mikor a Népszínház jelentős deszkáin eléje lép. És következtek sorra sikerei. A szerencse a tenyerén hordozta kezdetől óta. Ki felejthetné el valaha az ő Lilljét, Hervé bájos operettejében? Szaffit a Cigánybáró szíllaj cigánylányát, lehet-e művészleg tökéletesebben színpadra vinni? A kis alamuszi vicomteja találhatott-e bájosabb megszemélyesítőre? A baba Lancelotta, a Szultán, sőt utolsó szerepe a Koldusdiák Broniszlavája, mely pedig nem egyéniségéhez mért volt: mindmennyi egy-egy mériföldjelző Hegyi Aranka fényes pályáján.

Sikereinek titka az egyéniségében rejlő bájoság volt. Alig képzelhetők graciózusabb mozdulatok a színpadon, leheletszerűbb finomság játékokban, mint amiket tőle láttunk. Hangjának lénykorában az operette nem ismert magyar színpadon külön személyesítőt nála. Az volt Hegyi Aranka az operettben, ami Blaha Lujza a népszínművekben. És a közönség ritka kitartással tapsolta meg pályáján mindvégig és kegye egy percre sem fordult el tőle. És hogy szerette ő ezt a közönséget! Ahogy eléje lépett, egyben mintha kicserélték volna. Hány-szor jött elborult kedvvel a színházba és ha kilépett a színpadra, szeme fölragyogott a boldogságtól, hogy szeretik, hogy ünneplik. A taps volt az ő éltető eleme, a dícsőség melegítő nap utolsó esztendő szenvedésében. Mert néhány év óta egyre betegeskedett. Minden évben pár hónapot rabolt el tőle betegsége.

Es most ott künn fekszik a szanatóriumban és vívódik a halállal Hegyi Aranka. Mikor a múlt héten kivitték, kerepesi-úti lakása előszobáján fölragyogott diadalmi trofeumaira szomorú pillantást vetett:

— Vajjon meglátom-e még ezeket, mondta Rákosi Szidinek.

Nem látod meg, szegény Hegyi Aranka. Halállal való vívódásod mellett szorongó szívvel állunk meg és dícsőséges pályafutásod elborult napjának utolsó sugaraiban látjuk a magyar színpad leáldozó nagyságát . . .

*

Budapesti tudósítónk táviratozza: Hegyi Aranka utolsó perceit éli. Az agónia egyre tart s a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. Három orvos figyeli állandóan léleketét s igyekszik azon, hogy a nagybeteg életét meghosszabbítsa. Csak napokról lehet szó, mert az orvostanárok véleményei szerint a katasztrófa elkerülhetetlen. A Városmajor-szanatórium elfogadó terme ma délelőtt is tele volt az írói és művészvilág előkelőségeivel. Ott voltak Rákosi Szidi, Blaha Lujza, Márkus Emília, Pálmay Ilka, Kürty Klára, Fedák Sári, akik izgatottan lesték a betegszobából érkező híreket.

Későbbi távirat jelenti: Hegyi Aranka halálán van. Orvosa, Tausz Ferenc dr. ma tudtára adta családjának, hogy a tegnap bejelentett agónia eltarthat egy-két napig is, de lehet, hogy a katasztrófa már csak órák kérdése.

A szegénység örültje.

(Egy hittanító tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Egy szerencsétlen sorsra jutott szegedi hittanítót vittek tegnap be kényszerzubbonyban a mentők a szegedi kórházba. A szerencsétlen ember tegnap éjjel megőrült, a lakásában mindent összezuzott, feleségét kikergette a szobából s attól tartottak a házbellek, hogy meghibbant elmeállapotában megtámadja őket.

Bergl Emil egy vidéki izraelita hitközségnél hittanító volt. Valami szabálytalanságot követett el, ami miatt börtönbüntetést is kellett szenvednie. Állását elveszítette s mert rovtó multu volt, nem bírt más állást kapni hamarjában. Szegeden fűt fát megmozgatott, hogy jövedelemhez jusson. Vak feleségével együtt kéregetni is jártak s a tél folyamán, amikor legnagyobb volt az inségük, a felsővárosi rendőrség könyöradományokat is gyűjtött a számukra.

Mindig spekulációkon törte a fejét Bergl, hogy pénzhez bírjon jutni. Két évvel ezelőtt sikerült megkaparintania a zsidókonviktus gondnokságát, de ettől az állástól is meg kellett válnia. Ugynökösködött, de ezzel sem bírt segíteni magukon. Két hónap óta aztán nagy küzdelemmel tartották, fenn magukat. A szerencsétlen emberen már ekkor mutatkoztak az elmezavar tünetei. A zsidóinternátus egyik társ gondnokát, egy szegedi ügyvédet, minden alap nélkül följelentette sikkasztásért, utóbb már szélhámoskodott is. A kávéházakat bejárta a feleségével s tálcáztak a vendégektől.

Vasárnap délután a Kass-kávéházba mentek. Vak feleségét karonfogva vezette. A kezében tálcát tartott, minden asztal előtt megállottak, azt mondták, hogy a vakok intézete javára gyűjtenek. A tálcá pedig hamar megtelt, azonban a pincérek észrevették a szélhámoskodást, Bergl erre elszúrta a pénzt s elmenekült a kávéházból.

Azóta nem mutatkozott. Bezárkózott lakásába, azt mondta a házbelleknek, hogy beteg. Ma éjjel aztán nagy lármára ébredtek fel a lakók. Bergl Emil a szobájában mindent összezuzott, betörte az ablakokat, a feleségét pedig kilökte a lakásból. A lakók rázárták az ajtót s reggel értesítették a rendőrséget, amely intéz-

kedett, hogy a kórházba szállítsák. A mentők megjelentek Berginél, aki azonban ellenük szegült, úgy, hogy *kényszerűbonyt aittak rá s így vitték el.* A felesége azt mondja, hogy a szegénységben borult homály a szerencsétlen ember elméjére.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Mádli zsidó, bohózat. (Bemutató előadás)
Vasárnap: Délután: A csikós, népszínmű. Este: A mádi zsidó, bohózat.
Hétfő: Hadak útja, színmű. (Zóna előadás.)
Kedd: Az igazai, bohózat.
Szerda: Gül-Baba, operett.

* A tárlat utolsó napja. Holnap, szombaton délután zárul be a kereskedelmi akadémia dísztermében a *Réczey Győző és Valentin Béla* által rendezett nagyszerű és magas művészi nívón álló képtárlat. A tárlatzárás előtt még egyszer meg kell az elismerés hangján emlékeznünk az érdekes vállalkozásnak úgy kiváló képanyagáról, mint szakavatott rendezőiről. — Maga a közönség is ezeket a kvalitásokat ismerte el, mikor teljes érdeklődéssel fordult a tárlat felé s művásáriassal elősegítette, hogy Aradon minél gyakrabban legyen alkalmunk hasonló tartalmas kiállításokat látni. A holnapi, utolsó napon, a művásár előreláthatólag a legélénkebb lesz, amit a ma már tömegesen beérkezett ajánlatokból lehet következtetni. A mai nap folyamán a következő képek keltek el: *Newman Alfréd* megvette *Bihari Sándor* „Interieurjét” és *Neogrady Antal* „Fürdés előtt” című képét. *Király Ferenc* százados megvásárolta *Berkes Antal* „Megérkezés” című festményét és *Kövér Márton Réczey Győzőnek* egy tájképét.

* Mádli zsidó. *Guti Somának*, az ismert bohózat írójának új eredeti életképét. A mádi zsidót holnap szombaton mutatja be a színház a nyári színpadon. A mulatságos életkép a Népszínházban került színpadra s eddig már több mint ötvétszer adták. Dalai közül különösen a második felvonásban előforduló nagy cabaret énekszámai emelkednek ki, de különös hatásra számíthat még a Mádli zsidó kupléja és a darabban előforduló magyar nóták is. A címszerepet *Borbély Sándor* játssza, a többi szerepeket *Zalay Margit*, *Faludy*, *Hunyady*, *Kulcsár*, *Szathmáry*, *Beregi*, *Dolly*, *Ladiszlav*, *Mariházy* és *Benkóné* lépnek fel. Az első és harmadik felvonás Mád mellett egy zempléni falucsukában, a második felvonás Amerikában játszódik. Az életképet *Szathmáry Árpád* rendezte, a zenét *Tilger Árpád*, a táncokat *Benkóné* tanította be.

* Aradi folyóirat a király asztalán. A *had-sereg* című Aradon megjelenő, egyetlen képes katonai folyóiratot, mely a magyar katonai irodalom fejlesztését és a hadsereg intézményeinek széles körben való ismeretetését tűzte ki céljául, a napokban az a kitüntetés érte, hogy a király katonai kabinetirodája egyenesen 6 fel-sége számára megrendelte a gazdag tartalmu és izléeses kiállítású folyóiratot. A legutóbbi számban sától *Szabó Lajos* vezérkari százados folytatja magvas fejtegetését az egyetemi zászlóaljokról, *Lubienszky János* gróf honvédszázados leírja az orosz lovasságnak kiképzését, *Gattaringer Károly* főhadnagy pedig a gyalogsági lovagló tanfolyamokról értekezik. A folyóirat részletes képes tudósításokat közöl az aradi huszártiszteknek szegedi és nagyki-kindai díjlovaglásairól, továbbá érdekes részleteket az aradi Edvárd-huszárezred történetéből. Tarkítja a folyóiratot még számos katonai vonatkozású hír, melyek azonban általános érdekes-ségüknél fogva számot tartanak a polgári olvasó közönség figyelmére is.

Már veszekszenek!

(Vázsonyi Polónyi ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

A főváros intéző köreiből tudvalevőleg éles harc folyik most a polgármesterválasztás körül. A *Saskör*, amelynek még most is *Polónyi Géza* az irányítója, *Sipőcz László* árvaszéki elnököt szeretné behozni, de a bizottsági tagok többsége *Bárczy István* tanácsnok mellett foglal állást. A demokraták vezére, *Vázsonyi Vilmos*, aki nem csinál titkot abból, hogy *Polónyinak* a fővárosban való szereplését a legnagyobb mértékben veszedelmesnek tartja, agitációt indított *Bárczy István*, a főváros közügyeinek érdemes munkása érdekében és hogy nem eredménytelenül, az nyilvánvaló lett a tegnapi közgyűlésen, ahol a szavazásnál ki-tűnt a *Bárczy-párt* többsége.

Ez a kudarc készíthette a kisebbséget arra, hogy a jelek szerint egyenesen *Polónyi* útján, vagy az ő kívánságára a következő kommunikét tette közzé a Magyar Tudósító című nyomtatásban:

Egyes, a demokratákhoz közelálló lapok majdnem naponként azzal szórakoztatják olvasóközönségüket, hogy egy *Vázsonyi* kontra *Polónyi* polgármesteri választási harcáról beszélnek. Ezen híresztelésekkel szemben kijelenthetjük, hogy a lábbadozó igazságügyminiszternek sem nem volt, sem nem lesz arra vágyakozása, hogy a furor demokratikusban szenvedő *Vázsonyi Vilmos* urral, aki legujabban *Heltai*, *Hüvös* és *Ehrlich* urakkal szövetkezve csinálja politikai pályafutásának lemerít piros-jeit, a versengés dicsőségére áhítozzék. *Polónyi Géza* igazságügyminiszter egyúttal fővárosi bizottsági tag, akinek megvan az a joga, hogy a főváros polgármesterének személyére nézve épp úgy véleményt alkothasson magának, mint *Vázsonyi Vilmos* ur.

Erre a támadásra vonatkozólag *Vázsonyi* a következőket mondotta egy hírlapíró előtt:

— Nem tudom, hogy a Magyar Tudósítóban megjelent közleményt tényleg sugalmazták-e? Azonban nem törődöm vele, akárki is sugalmazta, s akármilyen megasan álljon, vagy üljön is az az ur, — született rágalmaszó. Én mindig kártékonynak tartottam *Polónyi* befolyását a Városházán és sohasem csináltam titkot abból, hogy nem tartom őt a közélet díszének. Ő volt a Városházán a klikk központja, s így nekünk, a klikk-uralmat ostromló demokratáknak, mindenkor ellenségünk is volt. A 45-ös választmány élén mindenkor belvárosi ember állott és *Polónyi* volt benne az éltető élet. Én ma sem vagyok tagja ennek a választmányának, viszont *Heltaival*, *Ehrlich* Gusztávval, akikről igazságügyérünk most ily lekiicsinylőleg beszél, mindig együtt intézte a főváros ügyeit.

Akinek olyan multja van a városházán, mint *Polónyinak*, az ne akarjon egyszerre megváltó lenni és egyébként sem tartom helyesnek, hogy a belügyminiszter jogait *Polónyi* igazságügyminiszter gyakorolja. Közönséges hazugság, hogy haladókkal szövetkeztem, de megrágalmazása a közgyűlésnek is, mert ott alig foglal helyet néhány volt haladó párti.

Egyebekben pedig sokkal jobban érzem magam *Márkus József* társaságában, mint *Polónyi* Gézával. Jellemző különben, hogy *Polónyi* ur a *Saskörbe* *Ehrlichet* és *Hüvöst* valamint a *Lipótváros* vezetőit legutolsó értekezletére meghívta. E férfiak tehát a *Sasok* részére hazafiak, nekünk — haladók.

Polónyi urtól nem fogok hazafiságot tanulni és velem szemben kevésbé hengegjen

az a tisztelt férflu, aki, mikor én a közgyűlésen az alkotmányt védtem, ugyanakkor 6 a *kivándorlási ügyben távol volt s* akinek egyéb, az idő szerinti hazafias fájdalmairól *Halmes János* volt polgármester adhatna alapos és igen bő fölvilágosítást.

Mindenesetre köszönöm azt a nyilatkozatát, hogy velem nem akar versenyezni. Ez a versenyzés mindenesetre kellemetlen is volna neki és áldozatokat is kívánna tőle. Mert mikor én a közlébe léptem, letettem a szegénység fogadalmát.

Eddig a nyilatkozat. Szóval: veszekszenek már . . .

HIREK.

— A hármasszöveteég ügye. Londonból jelentik: A Daily telegraph cikket közöl, amelyben azt mondja, hogy öfelsége, *Vilmos* császár és *Viktor Emánuel* király táviratai formálisan azt bizonyítják, hogy a hármasszövetség továbbra is az egész európai helyzeten uralkodó tényező marad. A cikk azt mondja, hogy ezen csak lehet, mert eltűnik a bizonytalanság zése, mely a nemzetközi politikára vezetően befolyást gyakorolt.

— *Bohus Zsigmond* br. — a delegáció korelnöke. Budapesti tudósítónk táviratozza: A magyar delegáció tagjai ma délután 5 órakor értekezletet tartottak, amelyen *Polónyi Géza* kivételével a kormány valamennyi tagja megjelent. *Zichy J-nó* gróf a függetlenségi párt óhaját tolmácsolta, amely szerint a delegáció ügyrendjén változás történjék. *Wekerle* miniszterelnök és a kormány több tagjának hoz- szólása után az ügyrend átdolgozására s bizottságot küldtek ki. A delegáció e- *Esterházy Miklós* herceget, alelnökül *Kálmánt* jelölték. Szólt azonban ne jelölést azzal a megokolással, ho- tozik a parlament többségi pa- azután *Batthyány Tivadar* gróft- *kerle*, *Jekelfalussy* és *Zichy Aladár* és gátusok holnap reggel *Bécsbe* utaznak délután 8 órakor értekezletet, 4 órakor *Bohus Zsigmond* báró korelnök elnök alakuló ülést tartanak.

— A spanyol király a merénylő hoz. A „Corriere della Sera” jelenti Mad- ridből, hogy *Alfonso* spanyol király levelet írt *Morales* atyjához, aki *Sabbadell*- ben, *Barcellona* mellett lakik. A király a levélben sajnálkozásának ad kifejezést a fölött, hogy a *Morales* családot, egyik tagjának borzasztó büntette miatt, igazságta- lanul meghurcolták.

— Az Ujságírók Országos Szervezetének köz- ponti tanácsa e hónap 10-én, vasárnap délután *Temesvárott*, a *Koronaherceg*-szálló külön ter- mében ülést tart. Az elnökség kéri a központi tanács tagjait, hogy az ülésen megjelenni sz- veskedjenek.

— Autonóm osztrák vámtarifa? *Bécs- ből* táviratozzák: Az osztrák képviselőház ma kiegészítette a delegációt és a kvóta- küldöttséget, majd fölolvasták a beérke- zett irományokat. Ezek között van *Herzog* és társainak interpellációja a magyar vámtarifáról. A magyar országgyűlés mindkét háza, ugymond az interpelláció, kétségtelenül rövid idő alatt elfogadja és határozattá emeli az önálló magyar vám- tarifát. Ez az osztrák kormányt arra kényszeríti, hogy a magyar kormány eljárására hasonlóval feleljen. Az interpelláló kérdik, hajlandó-e a miniszterelnök hata- déktalanul törvényjavaslatot beterjeszteni

a közös vámtarifának osztrák vámtarifával való átalakítására és hajlandó-e ő felségénél odahatni, hogy a magyar vámtarifa-törvényt mindaddig ne szentesítse, amíg az osztrák autonóm vámtarifa törvényjavaslatát szentesítésre nem terjesztik.

— Egy érdekes képviselőjelölés. Nagyváradról táviratozzák: Nemrég történt, hogy Lukács Géza nagyvárad honvédeztet nyugdíjazták, mert megengedte, hogy az ezred tisztjel oly endéglőbe járjanak, ahol a Kossuth-nótát játszották. A váradiak most szép elégtételeit akarnak Lukácsnak adni. A választó polgárok tekintélyes része ugyanis elhatározta, hogy fővárosban a Barabás Béla lemondásával megüresedett képviselőiséget Lukácsnak, aki már fővételte magát a választói névjegyzékbe és anynyira népszerű férfi Nagyváradon, hogy megválasztása bizonyosra vehető. — Más forrásból jelentik, hogy Lukács Géza jelölése pusztán kombináció, amelynek komoly alapja nincs. A választás napját a központi választmány június 21-ére tűzte ki.

— Elpusztult város. New-Yorkból jelentik: Egy Hillsboróból (Kansas) érkező távirat szerint Gössel várost (német mermóni gyarmat) a vihar teljesen elpusztította. Körülbelül 80-an megsebesültek.

— A tolvaj hercegnő — elmebajos. *Schwerin*-ből táviratozzák, hogy a distrovi törvényszék megszüntette az eljárást *Wrede* hercegnő ellen, mert az orvosi tanács véleménye szerint súlyos elmebajban szenved. A hercegnőnél és férjénél tudvalevőleg nagyszámu különböző ezüst ékszereket találtak, amelyeket a hercegnő évenként különböző előkelő fogadókból lopott. A fogadók fogadások visszakapják az ellopott hol-

— Don Carlos leánya — cirkuszi lovarnő. *El*ni „Börsencourir“ írja: Don Carlosnak, spanyol trónkövetelőnek harmadik leánya *Schönburg Waldenburg* herceggel együtt csak a minap semmisítette meg a spanyol király beszéltet most magáról Argentinában délamerikai köztársaságban. A buenos-ayres-i lapok ugyanis hosszú cikkekben foglalkoznak *Bourbon Alice* hercegnővel, akiről azt állítják, hogy a buenos ayres-i San Marti-cirkuszban „Marguerite d'Espagne“ néven mint lovarnő működik. Hogy vajjon igaz-e, nehezen lehet eldönteni, mert a lovarnő következetesen megtagad minden nyilatkozatot, akár cáfoló, akár beismerő irányban. A „Courrier de la Plata“ leközölte Alice hercegnőnek menyasszony korából való arcképét és mellette kiadta a lovarnő arcképét. A két kép a legkisebb részletekig megegyező, úgy, hogy első látásra is bárki megesküdne, hogy a két kép egyazon személyé, vagy legalább is a két nő testvér. A délamerikai hír kissé furcsán hangzik, mert éppen a napokban érkezett híre, hogy Alice hercegnő nőül ment Delprete olasz századoshoz, akivel már akkor is viszonya volt, amikor Schönburg hercegnő volt a felesége.

— Tüntetés egy képviselő ellen. *Eszék*-ről táviratozzák: *Jankovich* Aladár gróf képviselő ellen, aki tegnap Eszéken tartózkodott, a polgárság nagy tüntetést rendezett. A képviselő, akit tojásokkal és sárral megdobálták, csak nagy bajjal menekülhetett a fölizgatott tömeg elől.

— Egy ideges képviselő. A néppártnak van egy új, nagyon fiatal és nagyon ideges tagja. A napokban a legtöbb képviselő a buffetben volt, hogy éhségét csillapítsa, köztük a fent említett képviselő is. Egyszer csak odaszólitja a pincért:

— Kérem hozzon nekem egy beefsteaket, de kicsit, mert tudja, én nagyon ideges vagyok és minden kicsiség felzgat.

— Hol van Bublics püspök? *László Fülöp* és *Hajnóczy* József szenzációs ügyében, a vádtanács elrendelte három tanu, köztük az állítólag Badenban tartózkodó *Bublics* püspök kihallgatását is. Dr. *Várkonyi* Oszkár — *László* védője — és *Hajnóczy* József most beadványt intéztek *Bakonyi* Kálmán vizsgálóbíróhoz, a melyben azt kéri, hogy *Bublics* püspököt ne osztrák hatósági közeggel hallgattassa ki, hanem a magyar bíróság személyesen idézze őt be, ha ez nem lehetséges, úgy *Bakonyi* vizsgálóbíró utazzék ki Badenbe s maga hallgassa ki a püspököt. E célból kérje ki a bíróság az igazságügyminiszter engedélyét, mert a nélkül — nem lehetne megejteni a kihallgatást. Kérdés azonban, hogy *Bublics* püspök tényleg Badenben van-e?

— Ne tessék agyonlőni! *Wilde*, a tragikus sorsu híres angol író 1888. nyarán Londonban érdekes felolvasást tartott amerikai uti benyomásairól. Ez az előadás most nyomtatásban is megjelent. Be-lőle közöljük a következő érdekes részletet:

Salt Lake City feől a nagy colorádói síkságon keresztül a világ leggazdagabb városához, *Leadville*-hez érkeztem. Arról is híres ez a város, hogy minden lakosa állandóan revolverrel van fel-fegyverkezve. Környezetem reá is akart venni, hogy mondjak le abbéli tervemről, hogy ott is felolvasást tartsak. De hajthatatlan maradtam. *Benvenuto* Celi-ni önéletrajzából egész fejezeteket olvastam fel és úgy látszott, hogy halgatóimat az eszmék e gazdagsága teljesen elragadta. Szememre is vetették, hogy miért nem hoztam magammal *Benvenuto* Celi-nit, amikor pedig kijelentettem, hogy a kérdezett már régebb ideje alussza a boldogok álmát, azzal a kérdéssel fordultak hozzám:

— Ki lőtte agyod?

Felolvasás után egy táncterembe vezettek, hol a műbirát legracionálisabb módjával találkoztam. A zongora fő út ugyanis a következő figyelmeztető sorokat olvashattam:

A zongoraművész
ne tessék agyonlőni, ő csak
jót akar!

— Házasságok. *Kohn* Lipót tegnap kötött házasságot az aradi anyakönyvhivatalban *Taub* Eugéniával, *Taub* József szeretetreméltó leányával.

E hó 12-én vezeti oltárhoz Temesvárott *Vassanits* Aladár, a kisjenői főhercegi uradalom tisztviselője *Verián* Erzsike kisasszonyt *Verián* Péter anyakönyvi felügyelő bájos leányát a temesvári püspöki templomban. A menyasszony násznapja *Prokopp* Gyula, a kevermesi Ypsilanti uradalmak igazgatója, a vőlegényé *Tóth* Gyula, a budapesti országos vegyészeti intézet igazgatója lesznek.

— Az angol király és az anarchisták. A legtöbb anarchista tudvalevőleg a szabad Angliában és főképp ennek fővárosában, Londonban él. A „Daily Telegraph“ egyik munkatársa a napokban meginterviewolt Londonban egy ismert anarchistát, aki kijelentette, hogy az angol királyi családnak nincs mitől tartania addig, amíg Anglia menhelyet nyújt az anarchistáknak. Az anarchista hozzátette, hogy Anglia és az anarchisták között bizonyos hallgatag megegyezés áll fenn és innen van, hogy Anglia eddig vonakodott hozzájárulni az európai hatalmaknak az anarchisták elleni közös akciójához.

— Az alszerzetes. Budapesti tudósítónk táviratozza: A Váci-köruton ma reggel egy detektívnek feltűnt egy szőröcsuhás, fapapucsos, kiberegtált koponyájú szerzetes, aki az egyik üzletből ki, a másikba bement s nyilvánvalóan könyvtáradományokat gyűjtött. Mikor jobban szemügyre vette, a rendőr ráismert és barátságosan üdvözölte:

— Jo napot, *Mikolai* ur!

A szerzetes először megijedt, később azonban ő is elmosolyodott s nyugodtan követte a detektívet a főkapitányságra. Ott lehúzták róla a ruhát, felöltöztették a batyujában talált vászonruhába, aztán zöld kocsira rakták, amely kirobogott vele a toloncházba. *Mikolai* Antal állandóan munkanélküli lakatoslegény és régi ismerőse már a budapesti rendőrségnek. Az üzlet polgári ruhában rosszul ment, mert csak kevesen könyörültek meg a hatalmas, szélesvállu emberen. Szőröcsuhát öltött tehát s páduai szent Antal szerzetesének mondva magát, könyvtáradományokat gyűjtött. Az alszerzetes ellen megindították az eljárást.

— Halálozás. *Kresztits* István, volt aradi hádogos-mester ma meghalt 69 éves korában. Temetése vasárnap délután lesz a Kapa utca 47/a. sz. házból.

— Pannonia szálloda Aradon. Arad egyik legrégebb szállodája a közel jövőben nemcsak gazdát, illetve bérletet, de nevet is cserél. *Seabó* Kálmán, a Salacz-utcai „Kis pipa“ vendéglő bérletje július folyamán beszünteti üzletét és átveszi az *Andrássy-téri Nádor-szállodát*, melynek eddigi címét az átvétele alkalmából *Pannonia*-ra változtatja.

— Kinevezés. A nagyvárad kir. főügyész *Pálfi* Imre cs. és kir. 37. gyalogezredbeli igazolvánnyal ellátott altisztet az aradi kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

— Asszony miatt. *Pécsről* jelenti tudósítónk: Az utcai lövöldözésről beszélnek még mindig városszerte és nem is fognak egyhamar fölőtte napirendre térni. *Czvetkovich* Lajos dr., akire *Littke* Lőrinc pezsgőgyáros felháborodásában többször rálőtt, még mindig a városi kórházban ápolják és még ma sem lehet tudni, mikor térhet vissza rendes foglalkozásához. Egyelőre még nem tudják az orvosok, hogy a hálgere alatt behatolt golyó hol elpódogott meg és még csak két hét múlva fogják azt Röntgen-sugarakkal megkeresni és ha lehetséges, eltávolítani. *Czvetkovich* karjában, melyen az egyik golyó keresztül ment, éles fájdalmat érez és a karját nem tudja mozgatni. A testben levő golyó is veszélyes, ámde se sebláz nem jeleptkezett, sem más tünetek nem mutatkoznak, melyek a sebesült állapotát aggasztó színben tüntetnék föl. *Czvetkovich* a kórházban külön szobában van és hozzátartozói sűrűn látogatják.

— Tulipánkert Ujszentannán. Mint tudósítónk jelenti, a Tulipán-mozgalom Ujszentannán is számos hívet szerzett. E hó 7-ikén alakult meg a szentannai tulipán-kert, melynek legbuzgóbb tagjai polgári iskolai tanítói kar, *Seabó* Béla igazgatóval az élén. E hó 24-ikén szavaltat és zenével egybekötött Tulipán-ünnepélyt rendeznek, mely az előjelekből ítélve, igen sikerültnek ígérkezik.

— Meglopott főszoigabíró. *Föriss* József zombolyai járási főszoigabíró sürgönyileg értesítette a rendőrséget, hogy tegnap, világos nappal egy ismeretlen tettes behatolt a lakásába és onnan 1000 kor. értékű ékszert ello-pott. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Eltűnt kivándorlási ügyök. *Nagyhal-mágyi* tudósítónk jelenti, hogy pár héttel ezelőtt *Moravessku* Kornél kőrösbányai körjegyzői irnok kivándorlásra csábító ajánlatokkal házalt a környék szegényebb lakossága között. A lelketlen ember azt beszélte a tudatlan és nyomorgó emberek között, hogy egészen ingyen szállítják őket Amerikába és azonfelül még öt forint előleget is kapnak, Amerikában pedig nagy keresettel járó munkára vár rájuk. A csendőrség azonban működés közben elcsípte a csábítót, akit a nagyhal-mágyi főszoigabírósnál háromszáz koronára pénbüntetésre

és egy havi elárásra ítélték el. Morareszku az ítélet ellen az alispáni hivatalhoz felebbezett, de eredménytelenül, mert az alispán ma az elsőfoku ítéletet helybenhagyta.

— **Bosztion kurzus Aradon.** Bajlós Bertalan jónévű táncos Budapestről szombaton érkezik Aradra és itt egy bosztion-kurzust nyit. Bővebbet a hirdetések és falragaszok útján.

— **A szultán orvosának tiszteletdíja.** Berlinből táviratozzák nekünk: Bergmann tanárnak, akit tudvalevőleg a szultán harmadik leányának a kezelésére Konstantinápolyba küldtek, a szultán 90.000 márka tiszteletdíjat adott, ezenfelül még egy magas rendjelet kapott és a császári orvosi akadémia és a Hamidie-kórnáz első tiszteletbeli tanárává nevezte ki.

— **Kérelem.** Az aradi m. kir. állami gyermekmenhely aradi telepbizottsága azon kéressel fordul a nagy közönséghez, hogy elhasznált téli ruháit, cipőit, kalapjait az aradi elhagyott, szegény gyermekek részére adományozza. A ruháknak a gyermekmenhelybe küldendők, vagy a gyermekmenhely gondnoksága levelező-lapon vett értesítés esetén érte küld. *Institoris Kálmán*, elnök. *Dr. Posgay István*, jegyző.

— **Uj! Uj! Szenzáció!** A világ és a jelenkor legjobb „ezüst tisztító szere” c akis egyedül *Weinberger Ferenc* jöhírű és népszerű ékszerészünkénél kapható. Az ezüstöt nem koptatja, mind a nedves és nedves, kezelése mesésen egyszerű. Lehet az ezüst tárgyat bármilyen fekete, elegendő egyszerűen rálehelni, s a szerrel átdörzsölni, hogy pár pillanat alatt egészen ujja varázsoltassék. Az eredmény bámulatos. Egy doboz ára 1 korona. — Tessék megpróbálni. 1581

— **Bolhák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek és Weiszuel* Aradon. 112

NAPIREND.

Junius 9. Szombat. Róm. kath. naptár: Prim és Felicián. — Protestáns naptár: Felicián. — Izraelita naptár: Sabbat, Reh. 2. Perek. — Görög-keleti naptár (május 27.): Hellád. — A nap két 4 óra 4 percek, nyugszik 7 óra 53 percek.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Melegebb, keleten, délen sok helyütt csapadék, zivatarok.

Junius 10. Az aradi hivatalozók betegséggyógyító és temetkezési egyesület választmányi ülése délután 3 órakor. — Az aradi turista-egyesület kirándulása Mária Radnára és a solymosi várba. — A tornaegyesület kirándulása a kládovai völgybe.

Junius 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor. Junius 24. A csanádmezei gazdasági-egyesület nagygyűlése délelőtt 10 órakor Nagylakon (Városház.) — Az alföldi első gazdasági vasút részvénytársaság közgyűlése délelőtt 9 1/4 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.) Junius 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

Junius 29. Tenyészállatkiallítás Erdőhegyen.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

A 3%-os nyereségek konverziója.

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, június 8.
A Magyar Jelzálog Hitelbank e konverziós műveletével újból igazolta azt a bizalmat, melyet ez a vezető intézetünk nemcsak hazánkban, hanem messze túl annak a határain is kiérdemelt magának. A budapesti tőzsdén és pénzügyi körökben hónapok óta a legnagyobb érdeklődéssel várták a Magyar Jelzálog Hitelbank 3%-os nyereségek konverzióját, melynek keresztülvételében — tekintettel annak zseniális voltára — a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámlató és Pénzváltó Bank, a Magyar Agrár és Járulékbank, a Hermes stb. nagy bankok is csakhamar részt kértek.
Az előttünk fekvő és lapunk vasárnapi számában megjelenő prospektus mindazonáltal ezen előzmények után is kellemes meglepetésnek mondható, mivelhogy minden sorából részletesen és világosan kitűnik, hogy ehhez ha-

sonlóan reális és a nagyközönség anyagi érdekei jobban respektáló aláírasi felhívással még egyetlenegy pénzintézetünk sem lépett eddig a hazai közönség elé. A bank ugyanis meggyőződésén róla, hogy a 11 évvel ezelőtti kibocsájtott 3%-os nyereségekötvények a kamatozás elégtelensége miatt, de még a nyereségek száma és összege tekintetében is nem felel meg többé az azóta lényegesen változott viszonyoknak, most oly tervezettel lép a nyilvánosság elé, melynek realitásával csak az egész művelet végigvonuló zseniális vetekedhetik.

Utalva a prospektus tájékoztató soraira, e helyen csak annak a konstataciójára szorítkozunk, hogy az egész világon nincsen olyan sorsjáték, melyen 1 000 000 és azonkívül 500 000 — 400 000 — 300 000 — 250 000 — 200 000 stb. a főnyereségy és van 6 buzás évente. Nem kisebb előnye a Magyar Jelzálog Hitelbank által kibocsájtandó sorsjegyeknek, hogy a tulajdonos nemcsak a sorsjegy árát képviselő tőke után, minthogy minden sorsjegy 100 koronáérték helyett már az első évtől kezdve végig 140 koronával kerül visszafizetésre, hanem annak csak elenyésző csekély évi kamata fejében élvezheti 58 évig a milliomos és a sok sok 100 000-es főnyereségek biztató esélyeit. Tehát nem olyan módon és nem olyan kockázattal, mint más sorsjátéknál, mint pl. az osztrák sorsjáték sorsjegyeinél, hol a játékosoknak évről évre s újabb újabb tőkét kell kockáztatni, ha ki akarják próbálni szerencsájukat.

Nagyon természetes, hogy a konvertáló bank készséggel respektálja azok jogait, akik a régi 3%-os nyereségekötvényeket nem akarják konvertálni, de tekintve azt az intenzív érdeklődést, melyet a kötvénytulajdonosok már hónapok óta várják a jelentős események beálltát, alig hihető, hogy találkozzék egyetlenegy kötvénytulajdonos is, aki üstökön ne ragadná a kivételesen kedvező alkalmat. Annál is inkább, mivel azok, akik a konverziót nem fogadják el s akik ennél fogva csak a 200 k. névértéket 80—84 k.-val jegyzett, de annál csekélyebb értékű nyereségyjegyet kapnak, a sorsjegy mai 254 koronás kurzusával szemben értékeny veszteséget szenvednének.

Aradi heti gabonavásár.

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, június 8.

A hó eleje óta éppen ellenkezője van a múlt hónapban tartott kedvező időjárásnak. A sok eső kezd már fenyegetni a vetéseket, sőt a buzában már kezd a rozsda mutatkozni.

A gabonaüzlet megszűlárdult, s az időváltozás a buza-árakban 25—30 fillér emelkedést idézett elő. Ha ez az idő tartós marad, kilátás van további áremelkedésekre.

Elkelt a mai hetiplacon:
380—420 mm. buza 14.80—15.10.
140—170 mm. tengeri 12.80—13.20
Névl. jegyzés rozs 11.80—11.90.
" " árpa 13.40—13.60
" " zab 14.20—14.40.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Junius 8. —

Magyar deszendé: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 116—118 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 124—126 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 126—128 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 126—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Sertésleltétel: Junius 4. napján volt készlet 57,297 darab, junius 5. napján főlhajtatott 2604 darab, junius 5. napján elszállítatott 765 darab, junius 6. napján maradt készlet 59,136 darab.

A hízott sertésleltétel iránysata: Csöndös.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— *Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.* —

Budapest, június 8.

Amerika 2 magasabb. Kínálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 25,000 métermázsza buza tartott áron.
Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre 8.01—8.02
Rozs októberre 6.57—6.58
Zab októberre 6.60—6.61
Tengeri júliusra 6.51—6.52
Uj tengeri 1907-re 5.64—5.65
Áprilisi buza 1907-re 8.25—8.26

Zárul 5 órakor:

Buza októberre 7.93—7.94
Rozs októberre 6.53—6.54
Zab októberre 6.50—6.60
Tengeri júliusra 6.50—6.51
Uj tengeri 1907-re 5.64—5.65
Áprilisi buza 1907-re 8.19—8.20

Irányzat lanyha.

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 671.25
Magyar hitelrészvény 813.50
Leszámlatóbank részvény 513.—
Rima-Murányi vasút részvény 579.50
Osztrák-magyar államvasút részvény 681.—
Közuti vasút 585.50
Városi villamos vasút részvény 321.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben 9.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy ártáiban 10.75

Mindenütt kapható

Sarg-léle **Kalodont**

nélkülözhetlen fog-crém, 3945

a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

CSARNOK.

Lemondás.

Irta: **Szabó Ferenc.**
(Vége.)

A férfi könyörtelenül beszélt tovább. Pedig Margit könyve a felgyújtott mindenség lángolásaként égette a lelkét.

— Ez utolsó találkozásunk ilyen édes-bizalmasan. Ezentul mint teljesen idegenek megyünk el egymás mellett. Fájdalmas követelés ez, tudom; de meg kell történnie, Margit!

— En adtam okot arra, hogy így beszélj, Béla . . . Rejtőnemes ez az elhatározás . . . Kivánod az életemet; szívesen feláldozom; de a válaszról ne szólj! — esengett a nő.

— Így kívánja mindkettőnk nyugalma, főleg a tied. Így kívánja a jövő, mely még lsten kezében van. Mert eddig tiszta, szent volt a barátságunk; de hogy a jövőben is az maradjon; tudja az Isten. Emberek vagyunk mind a ketten, pedig ezzel a tisztasággal nem csak az égnek tartozunk csupán —

— Hiszen a szerelem még vétkezésében is szent. Aztán mi nem gondoltunk a vétkekre soha. Miért ne lehetne örökéletű a barátságunk?

— A világ balul ítél, Margit. Ha szóbedzéddé kerülne a barátságunk, ki emlegetné a rokonlelkek szent találkozását? Kővel dobálnának.

Margit dacos nemtörődéssel vonogatta a vállát.

— Hát hadd dobjanak. Ha a lelkünk tiszta, ki törődne a mende-mondákkal?

— Ha mi nem is, egy valaki törődne vele egyszer, valamikor, akinek te nevednek tisztaságával, színarany jellemmeddel tartozol: a — lányod!

Férfi öltöny szöveteket leszállított árban árusítunk.

35% megtakarítás!

1536

Szövet maradványok csak rövid ideig kaphatók!

Telefon szám 475.

Leichner és Fleischer

kizárólagos posztó gyári raktárában
ARAD, Szabadság-tér 17.

A lányod! . . . Mintha csak azt mondta volna a férfi: — Első és egyedül bírál, akinek joga van számon kérni a legtitkosabb érzésedet is. Mivel ez az érzelem az ő öröksége.

— Margit! a szegény kis Margit! — mondotta lázosan a nő. Nemcsoda, veszedelmes lejtőkön járt, körülötte édes, zibbasztó, szürke köd s hogy egy pillanatra föleszmélt, akkor látta a borzalmas örvényt, mely édesen, kísértetiesen, csábítóan tátongott feléje. Ezen szédítő mélység nagy tragédiákkal volt tele . . . Boldog az, akit valamely férfias lélek megállít a szélén.

A férfi fájdalommal, de sóvárgás nélkül, szent illetődéssel nézte a remegő asszonyt s arca kisugárosodott a lemondás, a csábító demonokon való diadal nemes fényétől.

— Egy hete már, hogy e szigorú elhatározásom tépdődöm nappal, éjjel egyaránt. Mert azelőtt köd, bizonytalanság s varázslatos mámor volt előttem is. Sokat küzdöttem, nem tagadom, mert férfi vagyok, szívem ép és amíg meg nem ismertelek, boldog nem voltam soha. Szerencsésebb körülmények között találkozva veled, amíg szabad voltál, nincs a földnek akkora ereje, amely lelkedtől el tudna szakítani. Jogomat megvédném, kivívnám még a végzetrel szemben is. Egy hét óta azonban csak egy feladatot ismerek: a lemondást, mely a halál kötelezettségét szabja élelem, hogy megszabadítsalak a kísértéseimtől, ha netán nem tudnád elhatározásomat megérteni . . . a halálát, Margit . . .

A nő mindkét kezével eltakarta a szemét. Reszketteit. De játékos gyermekként már nem simult többé a férfinoz, aki a halállal játszott — érette. Oh, milyen nagy szerelem lehet ez!

A férfi tovább folytatta:

— Egy hete éppen . . . vagy tán több . . . egy örökkévalóság . . . magam sem tudom. Az ilyen szenvedésben nem lehet számon tartani az idők folyását . . . Együtt sétáltunk . . . talán emlékezel reá . . . Margitka elől haladt kis barátnőjével; mi utánuk lépegettünk lassan, meghitt-lassan. Szokatlanul elméltető voltál. Mi hárt-édes? kérdeztem. Almáidból ébredve feleltél:

— Csak most veszem észre, hogy mekkora lányom van . . . Hogy megnőtt, én Istenem!

Ez volt az egész. De én tudom, hogy mi-féle keserűség maradt eltemetve a lelkedben. Margitka nő, növekedik . . . nemsokára öntudatra nyílik gyermeki lelke . . . Mi lenne, ha egyszer ráddal, fenyegetve kérdeznél tőled: — Kicsoda ez a bácsi? Ez az el nem hangzott kérdés foglalkoztatta a lelked, oh tudom. Mit is mondhatnál válaszképen, hogy ki vagyok? Az egész élet neked, aki boldogtalan vagy! De ezt nem érti meg a tisztá, ártatlan gyermeklelked, mert az életéről még az égből magával hozott fogalmakkal bír. A gyermek ítéllete kegyetlen, de igazságos s a leánygyermek a lélek csodálatos sejtelmével is lát . . . Mit mondana neki ez a sejtelen, Margit?

A nő szép nefelejtés szempárja tele szivárgott könnyel; de csak annyit tudott mondani:

— Szegény kis Margitom!

— Ettől a fájdalmas kérdéstől akarlak megtálmazni, Margit. Mert hiába, ez a rettenetes pillanat bekövetkeznék egyszer. Ha nem volnék talpig férfi, ha nem szeretnék igazán, azt mondanám: — Eh, hagyjuk az ostoba jövődöt. Eljünk a jelennek . . . Egy kis fájdalmas csalódás Margitkának sem fog ártani. Legalább nem találja teljesen készületlenül az élet! . . . De én férfi vagyok Margit, s férfi akarok maradni előtted, a kire vád, keserűség nélkül gondolj még akkor is, ha már megfutottuk a kintteljes földi pályát. Oh, olyan szép, magasztos az emlékezés kibékült szívvel, megörzött tavaszias álmokkal! Ha nem leselkedik emlékeink mellett a gyávaság, a bűn tudata. Vissza aka-

rom adni gyermekednek az anyát, úgy, amint előmbbe vezette a sors: tisztán, fehéren, hogy ne kellessék megalázó hazugsághoz folyamodnod, ha ártatlan, bizó tekintete feléd fordul. Vissza akarom adni jövődnek a nyugalmat, a napfényes büszkeséget. Ez az én férfias hittételem, szent, magasztos, szilárd, aminők a márványkőbe vésett parancsolatok voltak. Isten vagyok e pillanatban, Margit, a jó, a bölcs, a parancsoló, aki kezemben tartom a sorsodat. Mindennek így kell történni, így kell . . .

Margit még egyre a tátongó mélységet nézte, amely fölött úgy tartotta őt a férfi erős keze, mintha igazi Isten lett volna. Oh, mint borzadt e percben a fenyegető mélységtől! De már nem sirt. A lemondás kínzó fájdalmát szinte megédesítette a tudat, hogy ez a szilárd férfi az övé volt. Halkan rebegte:

— Így kell történni . . . így kell . . . Hiszen Margitka olyan nagy már . . . Egy anyának pedig kötelességei is vannak.

— Köszönöm. Ebből látom, hogy méltó voltál a szerelmemre. Nem a röpke jelennek élsz, a jövőnek akarsz palotát építeni . . . Ez a kis szeuvedés elmúlik s aztán csend, nyugalom s úgy lehet, a boldogság lesz osztályrészed. (Hogy reá minő sors vár: arról nem akart beszélni e pillanatban.) — Isten veled, Margit!

— Isten veled!

Többet is akart volna még mondani, de a férfi megfordult s erős, határozott léptekkel sietett tova . . . a messzeségbe, ahonnan nincs visszatérés soha. Azonban a szeme tele volt könnyel. Hiszen nem Isten, csak férfi volt . . .

A nő addig nézte, amíg csak látta. Oh, milyen nagy feketeségek voltak előtte a földön. Aztán ő is megfordult s ment, ment a másik messzeségbe. Léptei azonban ingadoztak . . . Nem csoda; temetett.

IDEGENEK ARADON

— Junius 8. —

Központi szálloda. Decsényi Pál kereskedő Budapest. — Metal Gyn'a birtokos Butyio. — Farber Adolf kereskedő Bécs. — Handel Jakab kereskedő Remscheid. — Dr. Handler Rezső ügyvéd Budapest. — Freund Nándor utazó Bécs. — Lederer Ignác utazó Bécs. — Vallenstein Mór utazó Bécs. — Rubinstein Soma utazó Bécs. — Kern Hermann utazó Budapest. — Lekky István minisztertanácsos Kevermes. — Perc Ernő utazó Budapest. — Fried Mór utazó Budapest. — Orbán Albert utazó Budapest. — Deutsch Mór utazó Budapest. — Benedek Jenő mérnök Nagylak. — Váradai Török Gábor birtokos Deza.

Fehér Kereszt szálloda Boglós Bertalan, Schwarc Ottó utazó Bécs. — Schwarc Mór utazó Bécs. — Pankr Armir utazó Budapest. — Herc Lipót utazó Bécs. — Gondos Alajos utazó Budapest. — Bachruch Mór kereskedő Temesvár. — Kovács Ákos utazó Nagyvárad. — Heisler Lajos utazó Budapest. — Bihberker Béla utazó Temesvár. — Singer Géza utazó Budapest. — Dr. Brüll Daniel ügyvéd Budapest. — Káldor Marcell igazgató Budapest. — Serbán Demeter utazó Bécs. — Hecht Vilmos utazó Budapest. — Brezsch Ignác utazó Budapest. — Schanburg Ede utazó Budapest. — Hanyi Pál felügyelő Budapest. — Erek Elemér mérnök Budapest. — Ditrichstein utazó Budapest. — Halász Ferenc utazó Budapest. — Singer Géza utazó Budapest. — Hevesi Zsigmond utazó Budapest. — Haucinger M. utazó Budapest. — Teisz Konrád mérnök Budapest. — Kosch Arnold utazó Budapest.

Vass szálloda Batta Sándor Mezőhegyes. — Schwartz Jakab Budapest. — Havas Menyhért Budapest. — Leitner Sándor Viiágos. — Spitz Lajos Trieszt. — König Zoltán Orosháza. — Mezei Ferenc Budapest. — Müller Albert Temesvár. — Palka József Budapest. — Reitzer Emil Bécs.

Nádor szálloda Hollaky Imre földbirtokos Acsuva. — Braun Bernát utazó Makó. — Violin Elemér utazó Topolya. — Popovics János plébános Szentandrás. — Tripau János földbirtokos Agris.

— Roth Arnold kereskedő Nadas. — Bogai Vazul tanító Belatin. — Martvolyeics Imre magánzó Makó. — Tassy Becz László ügyvédjelölt Kisjenő. — Szabó Emma szabónő Brád. — Part Krisztina szabónő Temesvár.

Nyári színház.

Szombaton, 1906. évi június hó 9 én

A mádi zsidó.

Életkép 3 felvonásban dalokkal és táncsal. Írta: Guthi Soma. Zenéjét szerző: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

Suhajda Imre, fia	Kulcsár L. Faludi K.	Ügynök Öreg gazda	Delli Lajos. Várnai Jenő.
A mádi zsidó	Borbély S.	Negy évszak	Zsigmondi A.
Évike, leánya	Zalai Margit.	Baritonista	Ladiszlai J.
Kubacsek	Szathmári A.	A mama	Benkóné P.
Sővágó	Hunyadi J.	Bankár	Mariházi M.
Ügyvédbajtár	Beregi S.	Arató	Révész H.

Kezdeté este 8 órákor.

NYILTTÉR.*

3% Magyar Jelzálog-hitelbank sorsjegyek.

Felhívás.

A Magyar Jelzálog-hitelbank 3% nyereségmentes kőtvényei már a legközelebbi napokban beváltásra kerülnek; felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy a birtokukban levő 3% jelzálog sorsjegyeket beváltás, illetve körülbelül 60 korona ráfizetés mellett, kamatnélküli új sorsjegyekre való kicserélése végett mielőbb hozzánk beküldeni sziveskedjenek.

A beváltás határideje f. évi június hó 9 től június hó 23-ig terjedő időtartamra lett megállapítva. A beváltás elmulasztása által nagy veszteséget szenved a nyereségmentes tulajdonos, mivel az említett határidőn túl minden kamatozás megszűnik és a sorsjegyért csak 200 korona készpénzt és egy csekély értékkel bíró nyereségmentes jegyet kap vissza.

Az új sorsjegyekre való kicserélést eredeti feltételek mellett, teljesen díj és jutalmamentesen eszközöljük, vagy a régi sorsjegyeket természetesen a beváltásra megszabott határidőn belől — napi árfolyamon készpénzért is átvesszük.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk. Arad, 1906. június hó 5.

ARADI IPAR- és NÉPBANK

pénzváltó üzlete

Fehér Kereszt-szálloda épület.

— Telefon-szám 100. —

A haj ápolás. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt megzavarja és a haj gyökereit kiszáradítja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszesz” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszüntet mindennemű haj-

betegséget meggátolja az öszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásánál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utazat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachmann drogeria és cosmeticai laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál. 1308
Kegeđus Gyula kereskedő urnál.

Sirolin

Készítve az édesvíz és a tiszta víz, magzat-
ból a kórházban, utazásnál, éjjel használni.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utaztatokat is kínálnak, kérjen mindenképp
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svíc)

„Roche”

Kapható minden kórházban és gyógyszerészhely-
sén. — Az édesvíz és a tiszta víz.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fali

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

A Franklin-Társulat kiadása

A Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei
kilenczedik sorozata most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferencz munkáiból I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Wlassics Gyula*.
Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte bevezetéssel ellátta *Endrődi Sándor*.
Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erődi Béla*.
Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.

A már előbb megjelent nyolcz sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Riedl Frigyes*.
Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kozma Andor*.
Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.
Balassa Bálint báró és Zrínyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Seéchy Károly*.
Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Vadnai Károly*.
Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bánóczy József*.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Zoltány Irén*.
Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Voinovich Géza*.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Ferenczi Zoltán*.
Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.
Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Négyesy László*.

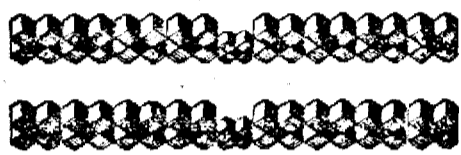
Kalona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Rikosi Jenő*.
Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Váczy János*.
Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulay Pál*.
Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Gusztáv*.
Kisfaludy Sándor munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Gusztáv*.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Angyal Dávid*.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kossuth Ferencz*.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erdélyi Pál*.
Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Alexander Bernát*.
Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Fraknói Vilmos*.
Raviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Koroda Pál*.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Berzeviczy Albert*.
Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bayer József*.
Tompai Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Lévay József*.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődy Sándor*.
Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulay Pál*.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona. Az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak. — Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Nagymennyiségű maculatura és pléh pánt jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

8622/1906. kh.

Hirdetmény.

Miután azt tapasztaltam, hogy az adókedvezményben részesülő ipari segéd munkás kerékpártulajdonosok a kedvezményvel visszaélnék, sőt a városligetben sétáló közönségnek neki bajtottak, minek következtében a polgári rendőrség, a városiget egész területén a kerékpározást mindenki részére be tiltotta, a következőket teszem közzé:

1. Az adókedvezményben részesülő ipari segéd munkás kerékpárját kizárólagosan személyesen használhatja a lakásáról a munkaszínhelyére és onnan a lakására való közlekedéskor, mely alkalomkor a legrövidebb utvonlat tartozik betartani.

2. Vasár- és ünnepnap az adókedvezményben részesülő kerékpártulajdonos a kerékpárt nem használhatja.

3. A kerékpáradókedvezmény csak addig bír érvénnyel, míg az alkalmazott a kedvezmény elnyerésekor bejelentett munkaadójával áll alkalmazásban.

4. A kerékpárral való közlekedés csakis a kocsutakon engedtetik meg.

5. A városligetben kerékpározni senkinek sem szabad.

Ugy ezen, valamint a kerékpárokkal való közlekedést szabályozó 42159—1897. számú miniszteri rendeletben foglalt rendszabályok áthágói, a meennyiben cselekményük, vagy mulasztásuk az 1890. I. t. cz. valamely szakaszába nem ütközik, 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással 200 és koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők, ezenkívül az adómentességet élvezők a kedvezménytől megfosztatnak.

Arad, 1906. évi május hó 30-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

11478—1906. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszernek rendelete értelmében ezenel közzé tesszük, hogy a város közönsége által a honvéd hadapród iskolánál létesített alapítványi helyek egyike a folyó tanév végén üresedésbe jön, s az 1905—1906. tanév kezdetén betöltetni fog.

Ezen alapítványi hely elnyerésére vonatkozó s a pályázati hirdetmény értelmében kellően felszerelt kérvények f. é. június hó 30 ig bezárólag Arad szab. királyi város polgármesteréhez nyújtan-dók be.

A pályázati feltételek a városi katonaugyosztályban betekinthe-tők.

Arad 1906. évi június hó 5 én.

A városi tanács.

Az 1902. évi versenki ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi maki ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L.

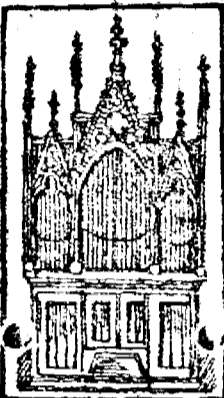
ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, leg-
ujabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legelőszobb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek.

Bővebbi felvilágosi-
tással és költséggvetéssel
szívesen szolgálók.

Az 1896. évi kiállításon
a nagy millenniumi érem-
mel kitüntetve.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest délmag-
yarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. Temesvár, Józsefváros. Telefon 765.

Ajánljuk pormentes, egyenletes szemnagyságu Car-
bidunkat, mely a gázt lassan fejlesztli. 15° Celsiusnál és
760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylgáz nye-
réséért jótállunk.

Árak: 488

1—3 mm. kor 84	} temesvári raktárunkban.
4—7 " " 83	
8—15 " " 82	
16—35 " " 81	

(darabokban)

0 csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony célokra szánt

XXXVII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénz-
sorsjáték 18.137 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.200 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatlanul 1906. évi június 21-én fog megtartatni.

— Egy sorsjegyek ára 4 korona. —

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohány-
tözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben
stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság

(államsorsjátéki osztálya.)

3744.

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

üzletvezető kerestetik

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.

Czím megtudható a kiadóhi-
vatalban. 1568

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

286—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az alább felsorolt utcák
csatornázási, kövezési és asphal-
tozási munkáiban a külvárosi
utcák megkavicsolási munkáitai-
nak elvállalása iránt folyó évi ju-
nius hó 11-én d. e. 10 órator árlejt-
ést tart.

1. A Vécsey-utcának és az
ujjonnan épült convictus előtti ut-
cának asphalittal való burkolása
és az azzal kapcsolatos csatornázási
s kövezési munkálatok, vala-
mint a Br. Simonyi, a Csorin
Áron-utcák és a Wesselényi utca
egy részének asphalittal való bur-
kolása 72451 korona 05 fillér.

2. A Vécsey utcai Schone csa-
tornának meghosszabbítása 1130
korona.

3. A Fa-utca feltöltése, csa-
tornázása és a mérleg hazak körüli
terület kikövezése 5189 korona 90
fillér.

4. A külvárosi utak megkavi-
csolása 8042 korona.

Bánatpénzül letendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokkal.

Az árlejtésen csak írásbeli aján-
latokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
az I. és II. ár-csoportra külön,
fenti záros idő letele előtt nyújtan-
dók be, s csak akkor vétetnek fi-
gyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja, s ha az ajánlat a fenti
munkacsoportokra külön-külön té-
tetik meg.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is betekinthe-tők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi május hó
21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Befü-
tőmőntőde.

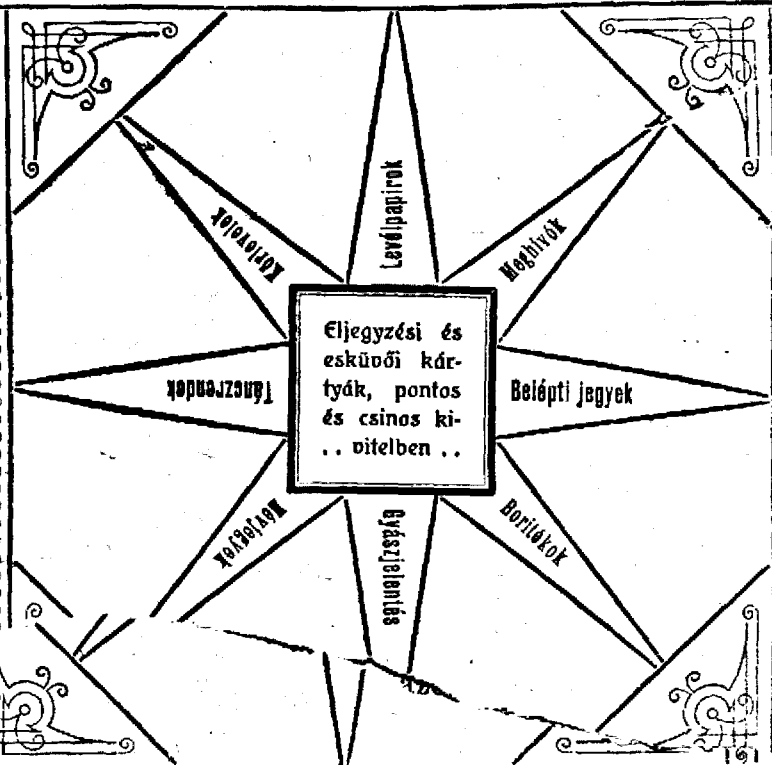
KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Ajánlja
kifűnden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfeleleden fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelter-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre 24 korona.
1 óra 2 korona.

Vidéken:

1 évre 28 korona.
1 óra 2 kor. 40 f.

Szerkesztősegi telefon 367.

Kiadóhivatali . . . 161.

MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE

a legrégibb időktől napjainkig.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. minisiterium megbizásából

..... SZERKESZTI

BEOTHY ZSOLT.

Kétezernél több szöveg közti illusztrációval, számos műmellék-
lettel és szines táblával.

Négy, negyedréti, átlag ötszáz lapra terjedő kötetben.

A teljes négy kötet ára diszkötésben 64 kor.

Előfizetési-iv!

Kellemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, előfizetési felhívást bocsát ki
Beothy: A Művészetek Története című műre, a mely 4 kötetben, negyedréti alakban, famentes, tehát soha meg
nem sárguló papirosra nyomva és gazdagon illusztrálva jelenik meg rendkívül diszes kötésben. Eddig egy kötet
jelent meg. Ezenkint egy-egy kötet jelenik meg. A teljes mű ára 64 korona és 3 koronás havi részletfizetésre
szállítatik A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára
kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartat-
nak: a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postal
megbizással beszédni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű
teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításkor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezen-
nel megrendelem a fentnevezett munkát koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett,
fizetendő havi koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg.....

..... könyvkereskedésénél.

Szöbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Tessék
olvas-
hatóan
aláírni

Az ill. díjjegyzék 30. tétete értelmében bélyegmentes.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Fejvillagításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám
Telefon szám: 151.

Tudakozóknak kéri a hirdetés előtt levő számokra hivatkozni.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Am apró hirdetések előre fizetendők

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési leveleköltségek 50—80 fillérről és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

A K I N E K

ismerettség híján

háztartásra, nevelésre, üzletvezetésre, könyvelésre, segédre, fűtőre, gazdatisztra, kocsisra, vinszellőre, kerítésre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbesszédre, házmesterre, stb.-re van szüksége
--	--

A K I

házbentélni kíván

külsőket, kiszáradt vadászterü- letek,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

A K I

mindenféle vétel vagy bérbevitel esél-
jából keresi;

A K I

eladni kíván

butort, szőnyeget, bort, gyümölcsöt, szőlőt,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

A K I

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értesít, ha az

„ARADI KOZLONY”

Kis hirdetésnek, minék
a polgári életben
a nők számára a legbiztosabb
rovatot használja.

Polgárit végzett,

szolid, komoly árva urleány (né-
metül beszél), nevelőnői, elárusítói,
házvezetői állást keres. Czim: „Dol-
gos”; a kiadóhivatalba.

Soborsinban

új, modern nül épült ház nyaralónak
alkalmas, azonnal kiadó. Bővebbet
özy. Glac Dezőnénél Soborsin. 1583

Házvezetőnőül

középkorú nő kerestetik, élteőbb
uri emberhez. Czim: Lakatos An-
ta, Buttyin. 1579

Ötvenezer darab

különféle színes férfi és
női nap és esernyő 1 frt
10 kól kezdve eladotnak
Hegedüs Árminnál, Sza-
badság-tér 17., a 13 vér-
tanu szoborral szemben.
1856

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kor-
kötve 3 kor. **INGUSZ I.**
és FIA könyvkereskedésében
Telefon 517 285

Megvételre kerestetik

egy jó karban levő magányos ház
Aradon kerittel lehetőleg a főtér-
hez közeli utcákban 4 nagyobb
szoba, konyha, kamra és egyéb
melékkelhelyiségekkel. Czim a ki-
adóhivatalban. 1558

Kerestetik

egy 2—3 szobás lakás, fürdőszo-
bával, esetleg kis magános ház,
lehetőleg a főtér közelében. Aján-
latokat a kiadóhivatal továbbít.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitünő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodunk.

Van. — A m. l. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277 vendéglős.

1868 óta forgalomban

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

aradi lakosságok által ajánlva, Európa legtöbb államában Német-
országgal alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen; nevezetesen Milt pikkely-sömör, elődől kőtegek, ugyan-
tén orvosság, övvar, fagyos, lábizzadás, fof- és a-bállóság
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalma a kátrány-
sav 40%-át és minden egyéb, a kátrány-szappanoknál lényegesen több
alkalonnal van ellátva. Idült bőrbetegségeknek
alkalmas a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

mint gyengébb kátrány-szappan az aradi és tiszta telenségek
ellátására, a gyermekeknek valamint a lábizzadás ellen le-
nyugtató bőrbalzsám, mosó és fürdőszappan mindennapi
használatra alkalmas 611

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

25% glicerín-tartalommal és szom lúttal.
Mint kiváló bőrapáló szer kitünő eredménnyel használható
továbbá:

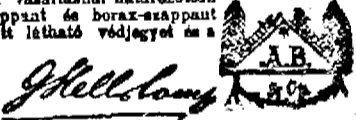
Berger-féle borax-szappan.

kütsék, napcsütés, szepit, mitessz és egyéb bő-
betegségek ellen.
Ara minden fajunk 70 fillér használati
mennyiségű együttl. A vásárlásnál határozottan
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a
G. Heil & Comp.
égyjegyűt minden elm-
kán.

Külsőleg díszkötéssel
Bécsben 1888-ban és
aranyéremmel a párisi világkiállításán 1904.
Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasítás és
van sorolva.

Kapható minden gyógyszárban és hasonló üzletben.
Magyarban: G. Heil & Comp., Wien I., Biberstr. 6.
Magyarországi főraktár: Főherceg József gyógyszer-tár,
Budapest, Király-u., Thallmayer és Seitz, Krizyt-utca,
Kisvárdán Magyarországi főraktár: Gyógyszertárban.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen,
Hajós Árpád és Roxanyay Mátás gyógyszer-
rész uraknál, Vojtek és Weisz drogueriájában és
kapható az összes hazai gyógyszer-tárakban. 1027

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szives figyelmét kérjük!

Alant jegyzett árak egy likvidált gyár tömegeladásából származnak. Ritka alkalom, mindenkép jó és új árak
olcsón beszerezhetők!

Dupla ajour asztalnemű kombinált gar-
nítura:

1 abrosz	160×310	12 személynek
1 „	160×160	6 „
12 salveta	70×70	ebédhez
12 „	40×40	desserthez.

Ezen kombinált garnitúra együtt összesen 20 forint.

Legnehezebb dupla damast garnitúra
együtt összesen 28 forint.

Irlandi ezérnavászon maradékok ismét kaphatók. Batisztyszerű legfinomabb minőség maradékok 60 centől 3 mtrig.

Egyes fehér damast abroszok és salveták leszállított áron.

Szines kávé készletek szinte dupla ajou-
ros jó mosók:

sárga, rózsaszín, kék és fehér alap színes szíll.

1 kávé garnitúra 6 személyre 3 frt 75 kr.

Rosenblüh H. és Társa.

3811

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!